Regd No. N. 35 / In 3013

వెల ఒక అణా

102860

కాన్పూరు విద్యార్థులకు మహాత్ముని సలహా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

౧౩౫౦ ఫ॥ పన్నుల మాఫీలు

సంపుటము ౧౫ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౨ విక్రమ సం॥ మార్గశిర బ॥ ౧౨ (౨౩-౩-౧౩౫౦ ఫ.) గురువారము సంచిక ౬౫

చిమారాపట్టణము గ్రీకుల వశమగుట

ఫ్రాన్సుపై జర్మనీ ఒత్తిడి

ఇటాలీయుల రేవులపై బ్రిటీషు నౌకల దెబ్బలు

ఆల్బేనియాలో గ్రీకులకును ఇటాలీయులకును జరుగుచున్న యుద్ధములో గ్రీకులకు మరొక గొప్పవిజయము చేకూరినది. ఏడ్రియాటిక్ సముద్ర తీరమందు వాలోనాకు పోవు రోడ్డుపైనుండు చిమారాయను పట్టణమును తుదకు గ్రీకులు డిసంబరు ౨౩వ తేదినాటికి పట్టుకొనినారు. ఆపట్టణములో ఒక బెటాలియన్ పరిమాణముగల శత్రు సైనికులు ఖైదీలుగ చిక్కిరి. ఈవిజయముచే గలిగిన సంతోషముచే గ్రీసుదేశమందంతటను మూడు రోజులు పతాకములను ఎగురవేయుటకై ఆజ్ఞ గావించబడినది. ఇపుడు గ్రీకులు వాలోనాకు ౨౫ మైళ్ల దూరములో మాత్రమే యున్నారు.

మధ్యరంగమందు సైనికావసరముల దృష్టిలో చాలముఖ్యములగు టెపెలిని, క్లిసూరాపట్టణముల ప్రాంతమందు టెపెలిని దగ్గర వాలోనాకుపోవు రోడ్డు నానుకొనియుండెడి ఒక ముఖ్యమైన కొండలమధ్య కనుమయొక్క, మరికొన్ని ప్రదేశములును డిసంబరు ౨౨వ తేదిన గ్రీకులకు చిక్కినవి.

ఇంకను ఉత్తరమున గ్రీసుసేనలు ముందుకుపోయి కొన్ని గ్రామాలను పట్టుకొనినవి.

డిసంబరు ౨౦వ తేదినుండి ౨౩వ తేదివరకువచ్చిన వార్తలలో అన్నిరంగములలోను ప్రతిరోజు గ్రీసు సేనలు కొద్దికొద్దిగా గెలుచుచు ముందుకుపోగల్గుచు చేయుండెను. ఇటాలీయ సేనలు తీవ్రముగాపోరాడి పరాజితులై పారిపోవుచుండెను. ఇది ప్రతిరోజు అన్ని రంగములయందు జరుగుచున్న పోరాటములలక్షణము. మంచు, చలి ఎక్కువగానున్నందువల్ల కష్టముండిన రోజులలోకూడ కొద్దియో గొప్పయో గ్రీకులకే విజయములు కలుగుచుండెను. డిసంబరు ౨౦వ తేదినాడు అంతకుముందు రెండుమూడు రోజులలోకంటె ఎక్కువదూరము గ్రీకుసేనలు ముందుకు నడిచిపోగల్గినవి.

గ్రీకువిమానములును, బ్రిటిషు విమానములును కూడ ఇటాలీయ సేనలకు నష్టముకలిగించు దాడులను చేయుచునేయున్నవి. గ్రీసుపై ఇటాలీయ సేనలు దాడి ప్రారంభించినది మొదలుకొని బ్రిటిషు యుద్ధ విమానములు వాలోనాపై ౧౫ సారులు దాడులుచేసి లెక్కలేనన్ని బాంబులు వేసెను; దురాజోపై ౫ సారులు దాడులుచేసి ౨౧ టన్నుల బాంబులను వేసినవి. వాలోనాపై బ్రిటిషు యుద్ధ నౌకలనుండికూడ ఫిరంగుల గుండ్ల దెబ్బలు ఎక్కువగా తగిలినవి. డిసంబరు ౧౮వ తేదిన బ్రిటిషువిమానాలు వాలోనాపైనను, క్రయోవా రేవుపైనను చాలాతీవ్రమైన దెబ్బలు వేసినవి. పెట్రోలు ఖజానాలు, సైనికుల మోటారుకారులు, భవనములు మంచి దెబ్బతిన్నవి. ౨౦వ తేదిన ఇటాలీయులు కొరిట్జా, ఫ్లొరినాల మధ్యప్రదేశంపై గొప్ప బాంబులను విమానాలనుండి వేసిరి.

ఆఫ్రికాలో ఇటాలీయ సేనల గతి

ఆఫ్రికాలో పశ్చిమ ఎడారియందు బ్రిటిషువారు క్రొత్తగా ప్రారంభించిన దండయాత్ర బార్డియా ఆక్రమణకై సాగుచునేయున్నది. ఇప్పట్లో బార్డియా వశమగునని అనుకొనుటకు అవకాశము లేదని లండనులో కొందరనుచున్నారు. బార్డియాను చేరుటకుముందు చిన్న చిన్న శత్రుస్థానములను బ్రిటిషుసేనలు పట్టుకొనుచుండ ఇటాలీయ సేనలు వెనుకకు పారిపోవుచున్నవి.

సూడానులోను, కెన్యాలోను, గల్లాబత్ ప్రాంతంలోను చెప్పదగినవిశేషాలు లేవు.

పడమటి ఎడారి ప్రాంతంలో డిసంబరు ౨౩వ తేదివరకు తేలిన లెక్కల ప్రకారము బ్రిటిషువారికి ౩౫,౯౪౯ మంది శత్రుసైనికులును, ౧౭౦౦ మంది వారలఅధికారులును ఖైదీలుగ చిక్కినారు. వీరిలో ౨౦౦౦మంది పాలెస్టయినుకు పంపివేయబడినారు.

బ్రిటిషువిమానాలును, యుద్ధనౌకలును ఇటాలీయులకు ప్రతిరోజును సైనికనష్టము కలిగించు దాడులను జరుపుచునే యున్నవి. పశ్చిమఎడారిలో ౧౨రోజులయుద్ధంలో బ్రిటిషువారివి ౧౩ విమానాలుమాత్రమే నష్టమైయుండగా, ఇటలీవారివి ౧౮౮ విమానాలు నష్టమైనవి. డిసంబరు ౧౭వ తేదిన బార్డియాపైనను అక్కడికి ౧౫౦ మైళ్లుపడమటనుండు డెర్నాపైనను బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులువేసినవి. డెర్నాలో సైనిక భవనాలకు చాలనష్టము కలిగినది. ౫ ఇటాలీయ విమానాలు క్రిందకూల్చబడినవి. ఇదేరోజు ఒక ఇటాలీయవిమానము ఏడెనుపైకిని, మాల్టాపైకిని పోయెనుగాని ఎట్టినష్టము కలిగించజాలక పోయెను. ౨౦వ తేదిన బ్రిటిషువిమానాలు బెంఘాజిపైనను, డెర్నాపైనను దాడిచేసినవి. డెర్నాలో క్రిందనుండిన విమానాలపై మరఫిరంగులు వేయబడినవి. బెంఘాజిలో యుద్ధనౌకలపై బాంబులువేయబడినవి. బ్రిటిషువిమానములను ఎదిరించిన ఒకఇటాలీయవిమానము గంబట్‌పై క్రిందకూల్చబడెను. ఇదేరోజు అల్బేనియాలో టెపెలిని వద్ద బ్రిటిషువిమానముఒక ఇటాలీయ విమానాన్ని క్రిందకూల్చెను. తూర్పుఆఫ్రికాలో అస్మారాలో ఇదేరోజు రాత్రి బ్రిటిషు విమానాల నుండి వేయబడిన బాంబులుతగిలి ఒక కార్ఖానామండిపోయెను, డిసంబరు ౨౧వ తేదిన డెర్నాలో విమానాశ్రయముపై బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులనువేసినవి, బ్రిటిషువిమానాలు గస్తుతిరుగుచున్నప్పుడు ౩ ఇటాలీయవిమానాలను క్రిందకుకూల్చినవి. ఇదే ౨౧వ తేదిరాత్రి కోస్‌పై విమానాశ్రయములోని ౧౫ విమానాలు బ్రిటిషువిమానాల దాడుల దెబ్బలచే నాశనమైనవి. ౨౧వ తేది డెర్నా, బెనినాలలో విమానాశ్రయములపైని. టోబ్రుకు హార్బరుపైనను బ్రిటిషు విమానాల దాడులు జరిగెను. [illegible]

డిసంబరు ౧౭వ తేదిరాత్రి ఏడ్రియాటిక్ సముద్రంలో పనిచేయు బ్రిటిషుయుద్ధ నౌకలు అల్బేనియాలో ఇటాలీయుల సముద్రమార్గసంబంధమును విచ్ఛిన్నముచేయు నుద్దేశ్యముతో ఏడ్రియాటిక్ సముద్రతీరమందలి వాలోనాపట్టణముపై ఫిరంగులనువేసినవి. ఒక్క ఇటాలీయుడుకూడ ఆబ్రిటిషుయుద్ధ నౌకకు ఆటంకముకలిగించలేదట. ఈవాలోనావద్దనే ఇటాలీయులు తాము అల్బేనియాలోని తమసేనలకు పంపవలసిన సహాయమును దింపవలసియుండును. "ట్రయిండెంటు" అను బ్రిటిషుజలాంతర్గామి నౌక డిసంబరు ౧౬వ తేది రాత్రి ఇటాలీయ సామగ్రి గొనిపోవుచుండిన నౌకలకుతోడుగ పోవుచుండిన యుద్ధనౌకను "కేప్ వె-టో" వద్ద ఎదిరించెను, ఒక ఇటాలీయ సామగ్రినౌక ముంచివేయబడెను. అనువాటిరాత్రి కలేబ్రియా సముద్రతీరమువద్ద అదే బ్రిటిషు జలాంతర్గామి చముగ తెచ్చుచుండిన ఒక ఇటాలీయనౌకను ముంచివేసెను.

ఇటాలీయుల అపజయములవల్ల ఇటలీలో ఫాసిస్టుపార్టీవారిలో అసంతృప్తి లేచినట్లు ఇంకను వార్తలువచ్చుచునేయున్నవి. ఇటాలీయసైనికాధికారులకును ఫాసిస్టుపార్టీలో తీవ్రవాదులకును వివాదములు ప్రబలించుచున్నట్లు అనార్తలలోనున్నది. జర్మను సేనలు అధికంగా ఇటలీలోకి వచ్చుచున్నట్లును ఈసేనలకొరకై సాధారణప్రయాణీకులు రైలుబండ్లు రద్దుచేయబడినట్లును ఒకవార్త తెలియుచున్నది.

బ్రిటను-జర్మనీలయుద్ధము

బ్రిటనుపై జర్మనీవిమానదాడులు మరల కొద్దిగా విజృంభించినవి డిసంబరు ౧౯ వతేదిరాత్రి కొద్దిగా దాడిజరిగెను. ఒకజర్మనువిమానము లండను పరిసరమునందలి బాటసారులపైకి మరఫిరంగులు వేయుటసాగెను గాని, ఎవరికిని గాయాలు కాలేదు, లండనులో వేసినబాంబులచే కొన్నియిండ్లు పాడైనవి. ౨౦వ తేదిరాత్రి ఈదాడులు చెలీయర్ పూలులో కొందరుచచ్చిరి, కొన్నియిండ్లును కొన్నులు పాడయ్యెను. మెర్సీసైడులో దాడితీవ్రము గనుండెను. ౨౧ వ తేదిరాత్రి కూడ తీవ్రదాడులు. మెర్సీసైడులపై తీవ్రతరమైన దాడులు జరిగెను, ౨౧ తేదిన ఈశాన్యమున లివర్పూలుపై ఒకజర్మనువిమానము క్రిందకూల్చబడెను. ౨౧ వతేదిరాత్రి ఈశాన్య పట్టణములపై సాయంకాలంనుండి తెల్లవారువరకు ఘోరమైనదాడి జరిగెను. దర్శ్రములయిండ్లు ఎక్కువగానష్టపడెను, దుకాణముల శేకములు పాడయ్యెను. ౨౨ వతేదిరాత్రి మెర్సీసైడుపై ఘోరమైనదాడి జరిగెను. ఆశేషులు మరణించిరి ఆస్తి ఎక్కువగానష్టపడయ్యెను. మాన్చెస్టరు టౌనుహాలు సభభవనమువద్ద బాంబులుపడి కొద్దినష్టము కలిగెను. నాటిరాత్రి రెండుజర్మనువిమానాలు క్రిందకూల్చబడినవి పగటిదాడులు కూడ జరిగినవిగాని వాటివల్ల బ్రిటిషువారికి నష్టముచాలకొద్ది.

బ్రిటిషువారివిమానాలు జర్మనీపైకిని, జర్మనుల ఆక్రమణలోనున్న దేశాలపైకిని, ఇటలీపైకిని పోయి బాంబులను ఎక్కువగా వేసి సైనిక సహాయసంపదకు అధికనష్టముకలిగించుచునే యున్నవి. దాడులు బ్రిటనుపై జర్మను విమానాలదాడులకంటె చాలతీవ్రముగనుండినవని బ్రిటిషువారుచెప్పుచున్నారు. డిసంబరు ౧౯ వతేదిరాత్రి రూహరులోనుపడమటి జర్మనీలోనుచమురుయంత్రాలు, విద్యుద్యంత్రాలు, రైల్వేజంక్షనులున్నగునవి కలోనువద్ద చమురుసామగ్రి, డూసెల్డోర్ఫ్‌లో విమానస్థానక యంత్రాలు, బెర్లినునుండి ఆస్లోకుపోవు సైనిక రైలుబాట ఇవి బ్రిటిషు బాంబుల దెబ్బలనుతినినవి. ఇదేరాత్రి ఇటలీలో బ్రిండిసీ, మిలానులలో సైనికసామగ్రులపై బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులనువేసినవి. ౨౦ వతేదిరాత్రి బర్లిను నగరముపై దాడిజరిగెను. అక్కడి రైల్వేస్టేషను, పరిశ్రమాగారాలు దెబ్బలుతినెను. అరోటూ ఉదయం ఫ్రాన్సు సముద్రతీరమందలి బూలోను హార్బరువద్ద జర్మను సామగ్రినౌకలపై బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులనువేయగా అవి పేలెను. ఇదేతీరమందు క్యాప్ గ్రిసు నెజ్ వద్ద పెద్దతుపాకులపైనను, జర్మనుసేనలను ఒడలకెక్కించు ఆసైందు మున్నగురేవులపైనను, ఇటలీలోని బ్రిండిసీపైనను బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులనువేసినవి. ౨౧ వతేదిరాత్రి ఇటలీ జెనోవానగరము, ఇటలీవారిపెట్రోలు కర్మాగారముండే పోర్టోమార్ఘెరా, జర్మనీవారి స్థావరము, నెదర్లాండులలోని పెట్రోలుకర్మాగారాలు, ఇంకను జర్మనీలోను జర్మనీ క్రిందనుండే ఇతరదేశాలలోను పరిశ్రమాలయాలు, రైల్వేలు, విమానాశ్రయాలు బ్రిటిషు బాంబుల దెబ్బలనుతినెను. ౨౨ వతేదిరాత్రి జర్మనీవారి నౌకాస్థానాలు అన్నోవరు రైలుబాటలు ఇవన్నియు బ్రిటిషు బాంబుల దెబ్బలనుతిన్నవి. ఇదేరోజు రాత్రి లడ్విగ్స్‌హేవన్, మాన్హైం, డన్కర్కు, కలే ఇవి బ్రిటిషుబాంబుల దెబ్బలనుతిన్నవి.

ఐర్లెండుపై బాంబులు

డిసంబరు ౨౧వ తేదిరాత్రి ఐర్లెండులోని 'డబ్లిను'లో రెండుచోట్లపైనుండి బాంబులుపడినవి. ఒకరికి గాయమయ్యెను. కొద్దినష్టము కలిగెను. మరిఅర్ధగంటసేపుకు ఆదే 'డబ్లిను'లో మరొకచోట బాంబులుపడినవి. ఒక రైతు గాయపడెను. ఇంతకును అవిమానము ఎక్కడిదో తెలియుటలేదు.

ఐర్లెండు సముద్రతీరానికి ౨౦ మైళ్ళదూరంలో ఒక బ్రిటిషు రైల్వేకంపెనీకి సంబంధించిన "కాంబ్రియా" అనబడు "ఇరిష్‌ఛానల్" మెయిలు స్టీమరుపై జర్మనువిమానమునుండి మరఫిరంగులు ప్రేల్చబడినట్లు డిసెంబరు ౨౦వ తేది నాటివార్త తెలుపుచున్నది.

డిసంబరు ౨౨వ తేది రెండు బ్రిటిషు విమానాలు 'డబ్లిను'లో దిగగా, వాటిలోని సైనికులు ఐరిషు అధికారులచే నిర్బంధమందుంచబడిరి.

ఫ్రాన్సుపై జర్మనీవారి క్రొత్త షరతుల ఒత్తిడి

ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వమువారు డిసంబరు ౨౦ ౨౧ ౨౨వ తేదీలలో పెటెయినుగారి అధ్యక్షతన మూడుసారులు సమావేశమై ఏదో విషయమును గూర్చి ఆలోచించినారు. ఏవిషయము ఆలోచించినది సరిగా తెలియుటలేదు. కాని సాధ్యంగాచేయబడుచున్న ఊహ ఏమనగా జర్మనీవారు ఫ్రాన్సుగుండా ఇటలీలోకి తమసేనలను పంపుటకును, మధ్యధరాప్రాంతములో ఫ్రెంచివారి నౌకా, విమానాశ్రయ స్థానాలను, ఫ్రెంచివారి నౌకలను తాము ఉపయోగించుకొనుటకును ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనవలసినదని ఒత్తిడిచేయుచున్నారట. ఈఒత్తిడికి ఇంతవరకును ఫ్రెంచిప్రధాని మార్షల్ పెటెయినుగారు లొంగవల్సినవపడుచున్నది. ఈతోరికలను హెర్ అబెట్జ్‌గారు ఫ్రెంచిమంత్రివర్గమునకందజేసిరి. పెటెయినుగారు ఈవిషయములనుగూర్చి నేరుగా హిట్లరుతో మాట్లాడవలెనని పట్టుదలపట్టుచుండగా, హిట్లరు అందుకుసమ్మతించక హెర్ అబెట్జ్‌గారి ద్వారా వ్యవహారము సాగింపవలెనని పట్టుబట్టియున్నారు. హిట్లరుకు పెటెయినుగారికి సమాధానముకుదరక జర్మనులింకను పట్టుబట్టుచో పెటెయినుగారి మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చి, పెటెయినుగారు తమతోడిమంత్రులతో సహా ఉత్తర ఆఫ్రికాలోకి పారిపోవచ్చునని అనుమానముతో జర్మనులు తమరహస్యరక్షకాధికారులను ఫ్రెంచి రేవులలోను, విమానాశ్రయాలలోను ఉంచియున్నారట. లావల్‌గారి అరెస్టు, వెంటనే విడుదల వీటినిగురించి వినియుంటిమి. లావల్‌గారు జర్మనీకోరికలను తీర్చుటకు అనుకూలుడై పెటెయినుగారి మంత్రివర్గమునకూడ అదేవిధంగా ఒత్తిడిచేయుచుండెనట. ఇది పెటెయినుగారికిష్టములేక లావల్‌గారిని మంత్రివర్గమునుండి తొలగించి అరెస్టుచేయించిరని యు, కాని హిట్లరు లావల్‌గారి విడిపింపజేసెనని యు ఇపుడుకొందరు ఊహచేయుచున్నారు. ఏదిఎట్లున్నను, ఇప్పటికిమాత్రము పెటెయినుగారు తమ అధికారములో స్థిరముగానున్నట్లే అమెరికా పత్రికావార్తలు ప్రకటించబడుచున్నవి.

నవాబ్ బహదూర్ యార్‌జంగు బహదూరు వాదం

మద్రాసులో ఆంధ్రమహాసభ ప్రతినిధులతో జరిగిన సంభాషణ రిపోర్టు

చెన్నపట్టణం ౨౬ డిసెంబరు ౧౯౩౭ మద్రాసుననుండి వెంకటప్పయ్యగారు ఇట్లు ప్రకటనము చేసినారు —

నవాబ్ బహదూర్ యార్ జంగ్ బహదూర్ ఈ పట్టణమువిచ్చేసిరి స్వయముగా కలుసుకొందమనితలంచి — శ్రీ గిడుగు శీతాపతి డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగార్లకు తెలుపగా వారున్నూ దయచేసిరి సుమారు సంక్షిప్తలేఖకులు యీరంకి సూర్యనారాయణగారితో సహా వెళ్లితిమి

సంభాషణ అనంతరము టైపు చేయించి ౩-౧౨-౧౯౩౭ తేదీన నవాబుగారికి పోస్టుచేసితిని ఎంతకాలమునకు జవాబు రాకపోగా తిరిగి ౩-౧౦-౧౯౩౭ జవాబువ్రాసితిని మరల ౨౧-౧౦-౧౯౩౭ మరియొకఉత్తరము వానిని రిజిస్టరు చేసితిని ఆఁదుకాకు తిరిగి రశీదు చేరినపిదప ౩ రోజులు నిదానించి ముద్రించుదునని వ్రాసితిని అంత ౭-౧౧-౧౯౩౭న తిరిగివారికి ఉత్తరం వ్రాసితిని, అందుపూర్వము వలెనే ౩ రోజులగడువు పెట్టి రిజిస్టరుచేయించితిని తిరుగుడసీదుతప్ప మరిజవాబులేదు కావున నేడిది ప్రచురించుచున్నాను

శ్రీయుత గిడుగు వెంకటశీతాపతిగారు నైజాముసంస్థానంలోకి పూర్వముకంపెనివారికి యిచ్చివేయబడినజిల్లాలు తిరిగి చేరవలెననెడి వాదనను గూర్చి మీఅభిప్రాయంచెప్తారా?

శ్రీనవాబ్ బహదూర్ యార్జంగుబహదూర్ ఇదిచాలా స్పష్టమైన విషయము దీనిగూర్చి చికాకుపడనక్కరలేదు హైదరాబాదు సంస్థానము రక్షించుటకై సేనలుంచుటకుగాను బ్రిటిష్ గవర్నమెంటుకు ఈజిల్లాలీయబడినవి- ప్రస్తుతము బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు భారతీయులకు తమ దేశమును రక్షించుకునే అధికారమున్నూ, స్వయంనిర్ణయాధికారమున్నూ ఇవ్వబూనగా హైదరాబాదుప్రజలకైన మాకున్నూ స్వతంత్రేము కావలయును సైన్యమునిలుపుటకై బ్రిటిషు గవర్నమెంటుకు ఈయబడిన జిల్లాలన్నివాటంతట తిరిగి హైదరాబాదుకుచెందునవి అధినివేశ పరిపాలన క్రొత్తగా భారతదేశమునకు ఇచ్చినపిదప ఈజిల్లాలను నూతన భారతప్రభుత్వమున కిచ్చుటకు బ్రిటిషుగవర్నమెంటుకు యేమి అధికారమున్నదని నైజాం ప్రభువు ప్రశ్నించుచున్నారు?

ఈహక్కులు యితరులకచ్చుటకు బ్రిటిషువారికి ఏమాత్రమున్నూహక్కులేదనువిషయమును నైజాం ప్రభువులకు నిష్పక్షపాతమైనన్నమకము భారతదేశమునకు బ్రిటిషు గవర్నమెంటు స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చేసందర్భములో జోక్యము లేకుండానే నైజాముప్రభువు యీవిధముగాకోరవచ్చును, "ఈ విషయాలకు మాకుమేలేదు మాజోక్యంలేకుండానే మేము సంరక్షించుకొనగలము" నైజాముప్రభువు ని మేముగాని తిరిగి యీజిల్లాలను రాకొని వంతమాత్రమున మీరు అధినివేశ పరిపాలన రాకుండా అడ్డుపడుచున్నామని మీరు భయపడ నక్కరలేదు

నైజామురాజ్యము ప్రాచీనదేశమంత నైజాముల్యము క్షీణించియున్నది నైజాముకు చాలినంతధనము స్వది నైజాంభూములు సారవంతమైనవి ఈ జిల్లాలులేకుండ నేపయనకు ఎంతో అధికారము స్వది ఈజిల్లాలనెపుడు ఒక ఒడంబడికద్వారా బ్రిటిషువారికీయ బడినవని ఆ ప్లెమయోక ఒడంబడికమూలమునఅహక్కు తిరిగి రాబట్టుకోనవచ్చును

సీతాపతి వాప్రశ్నచిన్నది నైజాము యీజిల్లాలు బ్రిటిషువారికిఇచ్చినప్పటికి అవి వానిని తిరిగి తాను కోరుచున్నప్పటికి కాలస్థితినిపోల్చిచూచినచో ఆతడప్పుడుబలహీనుడు ఇపుడు బలవంతుడుఅని చెప్పవచ్చునా?

నవాబ్ ఇతరములన్ని ఎందుకు? నైజాం యీదేశమునకంతా ప్రభువు అతనికి తనయిష్టప్రకారమొకరికిచ్చుటకుగాని తనకు యిష్టమువచ్చినపుడు పుచ్చుకొనుటకు గాని సంపూర్ణమైన హక్కుదారుడైయున్నాడు మీరు చెప్పండి నైజాము తిరిగి యీజిల్లాలుకోరుట న్యాయమా కాదా! దానితో వ్యవహారమంతా సులువుగా తేలిపోతుంది

వెంకటప్పగారు అయితే మీఅభిప్రాయము నన్ని సంవత్సరములుగా యీజిల్లాలను భారతదేశములో ఇతరదేశములతోపాటు పరిపాలించుచువచ్చినట్లు పరిపాలన చేయుచున్ననూ బ్రిటిషువారికి యీజిల్లాలపైన హక్కు లేదనియేనా?

నవాబ్ దత్తమండలములను నైజాం ప్రభువు తనసేనలపోషణార్థమైయిచ్చియున్నాడు ఈసేనలు బిటిషువారి సేనలుగావు ఆ ఒడంబడికయందె నైజాముతనసేనల నింతవరకు తగ్గించవలెననేవరకు బ్రిటిషువారు తనకు అంతకన్న మంచిసేనల నేర్పాటుచేయవలయునని వ్రాసియున్నారు కావున యీసేనలు నైజాము సేనలు బ్రిటిషువారికీయబడినవి రొఖ్ఖమిచ్చేబదులు కొన్నిజిల్లాలిచ్చి ఆ ఆయవ్యయముతో తనకొరకు సేనలనిర్వహించవలెనని తనస్నేహితులైన బ్రిటిషువారినికోరెను, కావున నవి నైజాముసేనలు, బ్రిటిషువారిసేనలను నైజాముధనముతో పోషించుచున్నారు

అతడిప్పుడిట్లంటున్నాడు ఈజిల్లాలను నీవిప్పుడితరులకివ్వనిష్టపడను- నేనే ఈసేనలను పోషించుకుంటాను -ఈజిల్లాలనుతిరిగితీసుకుంటాను- అని

వెంకటప్ప అయితే, ఈదత్తమండలములవిషయంలో బ్రిటిషువారు నైజాంప్రభువులకు జాగీరుదారులుగా వ్యవహరించారుఅని మీరంటున్నారు

నవాబు దత్తమండలముల విషయములో మాత్రమే ఉత్తరసర్కారుల విషయములోమాత్రం వారికిఅంతే బీరారులలో వారు ఈ దత్తమండలములలో నైజాముసేనల గిర్వి ఉంచబడినవి ఏజంటు

వెంకటప్ప అయితేవినిమయ నది ఒక పెనీవారు బ్రిటిషువారునకు దత్తంచేసినారు అబదలాయింపు నైజాంఎప్పుడూ అంగీకరించలేదు ఎందుకు

నవాబు ఈజిల్లాలను బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు కంపెనీవారికే నైజాంఅనుమతితో బదలాయించబడినవి

వెంకటప్ప సరే-౧౮౫౩౹ అనంతరము మీరు చెప్పినట్లు నైజాంఅనుమతితోనే బ్రిటిషు కంపెనీవారిచ్చారు- తదనంతరము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తమప్రతినిధులనెన్నుకొనుటకు ఎన్నికాంగాధికారమును కొద్దికొద్దిగా అనుభవించుచున్నా ఈప్రాంతప్రజలకును అధికారమున్నచున్నారు-ప్రస్తుతం వారు రాష్ట్రప్రభుత్వమును పొందియున్నారు నైజాము ఎంతవరకైన అభ్యంతరపెట్టెనా!

నవాబు అయితే అంతమాత్రముచేత నైజాము హక్కులకేమీ భంగముగాదు-

వెంకటప్ప అవును భంగము లగుతుంది అతిమీరుకొన్నట్లయితే నాకొకవస్తువుపై హక్కున్నా అదిఅన్యాక్రాంతమగుచుండగా చూస్తూ ఊరుకున్నట్లయితే దానిపైనాహక్కుపోగొట్టుకొన్నవాడనౌతాను-

నవాబు ఇంతకాలమున్నూ నైజామేప్రభువు మీరుప్రజలు కొన్నిహక్కులనుసంపాదించినారు అంతమాత్రముచేత నైజామునకు చెరుపు కారదు-అతడిప్పుడున్నూ ప్రభువే- బీరారులలో అతనిప్రభుత్వము సమ్మతింపబడినదిగదా!

వెంకటప్ప ప్రజాపరిపాలనాధికారపుపెంపు ప్రస్తుతమైన అమలులోనున్న స్థిరమైనవిషయము- ఈవిధిలో నైజాముప్రభువుతనకు పరిపాలనాధికారమున్నదనివాదం అస్థిరవిషయమునకు ఎక్కువప్రాపకము నవలంభించుచున్నది-

నవాబు తగాదాఏమీలేదు- ప్రజలంతవరకు పొందినఅధికారమును నిలువబెట్టునియెడల- నైజాము తిరిగివిని పై తనప్రభుత్వమును అమలుపరచుకోను హక్కునేర రమకొన్నదులోచి చుకు—

శ్రీ౹౹వెం౹౹సీతాపతి అయితే ప్రజాపరిపాలనాధికారము హెచ్చించవలయునియెడల ప్రజలున్నూ నిజాముయొక్కఅభిప్రాయము-

నవాబు ప్రజలహక్కులనుగూర్చి ఇప్పుడు ప్రస్తుతము చర్చించి గాదు-

వెంకటప్ప సరి ఇపుడు ఈజిల్లాలుతిరిగి యివ్వవలెనని కోరుటవిషయము నవాబు ఈకోరిక నైజామువారిదా? వారిసోదరమతస్థులదా నైజాము సంస్థానమువందలి ప్రజానాయకులదా?

నవాబు ఈకోరిక నైజాము ప్రభుత్వమువారిదేకాదు హైదరాబాదు సంస్థానప్రజలదికూడా హైదరాబాదునుండియున్న నా మిత్రులైన ఇతరమతస్థులయిన ప్రజానాయకులంతాకూడా ఈజిల్లాలను తిరిగి కోరుటన్యాయమని ప్రకటన గావించియున్నారు

వెంకటప్ప వరమ నైజాముప్రభువు తమ అధిపతిగా అంగీకరింపవచ్చును ఇతరులుకూడా ఆక్లైతమ్మప్రభువు ఆధిపత్యము క్రిందికి రావలయునని చెప్పటకువారికేమిహక్కున్నది?

నవాబు నైజామువారిస్థితి వారిసంపూర్ణస్వతంత్రరాజులు

వెంకటప్ప బ్రిటిషువారు బీరారులలో నాలు దారులు, ఉత్తరసర్కారులలో జాగీరుదారులు దత్తమండలములఏజంటు అనేవిషయముసమ్మతింపడమో కాదనడమో బ్రిటిషువారిపని ప్రస్తుతము నైజామువారు ఈకోరికసందర్భమున మీతో సంపూర్ణముగ ఏకీభవించుచున్నారా?

నవాబు నైజాంవారికిటీవల మేమొక మెమోరాండమును సమర్పించితిమి అందు బ్రిటిషుగవర్నమెంటును ఈజిల్లాలను తిరిగి యిచ్చివేయుడని కోరవలయుననిఅంటిమి ఇదిఅందున్న ఎన్నో కోరికలలో నొకటి. ఈ కోరికవిషయంమాత్రము నైజాంవారు జవాబిచ్చిరి నైజాంప్రభుత్వంవారీ విషయమై చాలాకాలంనుండి గమనించుచున్నారనియు ఇప్పుడిది ఒకవిచారణీయాంశమైయుంటున్నదనియు అజవాబు ప్రస్తుతమీసమస్య ఈ అవస్థయందున్నది

రా వెంకటప్ప అయితే ఈసందర్భమున ప్రజలఅభిప్రాయంకూడా బలీయము మీరుసమ్మతింతురు కాబట్టి ఈ జిల్లాప్రజలఅభిప్రాయముకూడా వీనినితిరిగి నైజామువశపరచుకొనేసందర్భమున నిర్ణయమునకు అవసరమని మీరుసమ్మతించవలసియున్నది

నవాబు నైజామువారి ప్రభుత్వాధికారము స్థిరపడినమీదటనే ఈజిల్లాల పజలు తమఅధికారముమునుగూర్చి ప్రశ్నించుటకు హక్కు కలిగియుందురు

వెంకటప్ప కర్తవ్యం ఆ మూలపైగాని ఉత్తర సర్కారులపైగాని నైజాముకెట్టి ప్రభుత్వాధికారము లేకపోతేనే గలదని మేము నేడపను నైజాముకొంపెనీ పాలనాప్రాంతము కొనగలిగినట్లు ఆ కంపెనీ తాలూకు ఏవిధమైన యుద్దముకాని ఒకవిధముగ క్రమముగయున్న బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాధికారము, హైదరాబాదు సంస్థానము యావద్భారతదేశముపై స్థిరపడినదనగ చరిత్రలు స్పష్టముగున్నది

ఇక భారతదేశమందలి రాజకీయ సంస్కరణ ఉచరిత్రమాచిన భారతీయులు ఆచిరకాలము నే స్వాతంత్ర్యము పొందిన న్నారని తెలియును న్నది కావుననే భారతదేశమునందు రాజ్యాధికారమునకై ప్రజలు పోగించుకుండిన పోరాటము నకు స్వయపాలనము ఈఆశాస్థలు తెలుగుజిల్లాలపై నైజాము సాహసించుగూర్చి కలిపెట్టుకో దీనివల్ల రాబిక్కులు తెల్పెంచగల ఈప్రాంతములలో తెలుగువారు చేసు

మన్ను అందోళన వారు మీరు ఏబాటిమూలైనను నైజాము ఆ ప్రభులకు బాకతేరు మీదటిపమస్య క్రొత్తగా లేపెట్టుటచే మావారికతరకాలంచెరచిన ఎవరోలగించుకుంగు పద్ధతి భంగము రాచ్చునని మాఅభిప్రాయము

నవాబ్ ఎట్లు! నాకర్థముకాలేదు

వెంకటప్ప నీతాపతి సంస్థానములు మన భారతదేశమంతటా స్వరాజ్య పోరాటము సాగుచున్నది, సంస్థానములలో పోరాటము జరుగుచు, తనదాని దానడమమున్నది ఇప్పుడే పరిస్థితులవల్ల నైజాం అంధ్రులు బ్రిటిషు అంధ్రులు ఇంకను సామీప్యమై చేరును కలిపి తగుతము ఉద్యమముల సాగింపవచ్చును

నవాబ్ భూతభవిష్య ద్వర్తమానముల నన్నిటిని నేను గణించాను వీమిజరుగబోయేది చెప్పగలను మహారాష్ట్రుల మహాభావము నాకు తెలుసును అంధ్రులభావము నాకుతెలియును నేను పరాధీనవాంధ్రుడను వాటాగులన్నీ అంధ్రదేశమున గోల్కొండఉల్లాలోనున్నవి.

వెంకటప్ప, సీతాపతి -అయితే మీకు తెలుసునన్నమాట (తెలుగులోనే).

నవాబ్ బాగారాదు కొంచెమువచ్చును (తెలుగులో) తెలుగుభాషకన్న తెలుగువారి మనో భావాలు తెలుసుకొందును

వెంకటప్ప సీతాపతి మీరు జాగీరుదారులు, మా జాగీరు తెలుగుదేశంలోఉన్నవి కొట్టి మీకు అందరితోను బాగాపరిచయముంటుంది వారితో మాట్లాడడానికి తెలుగు బాగా వచ్చియుండవలెనే మీకు

నవాబ్ నేను కొంతవరకు తెలుగుచదివినవాడను నేను పెద్దబాలశిక్ష చదువుకొన్నాను నేను తెలుగుఅంకెలు చేయగలను (అని 3 వేలిమీదవారు) అయితే తెలుగుమాట్లాడలేను నా కరుణ తెలుగులో చెప్పితే అర్థమవుతుంది నేను వాకో ఉర్దూలోనే ట్లాడుతాను, వారది అర్థం చేసుకుంటారు

సీతాపతి — ముకొక్కమాట, ముస్లిములు ఏకకాలము, కాపునగరిపా లకులు హిందువులం పరాజితులు అందుచేపా తు అని మీరు చెప్పవారలే నేను చేసు చేపునంతమున్న మీ నా మసలమానులుమునుకొండి, సెంపా పరిపాలకులగానా అందరము ముసల్మానులమయిన అందరము పరిపాలకులమగుదుము ఇక పాలితులెవరు? నైజాంగారిమి?

నవాబ్ —ఇస్లాంమతముప్రకారము హైదరాబాదు నైజాము, రాజ్యపాలన చిహ్నము మాత్రమే, అంగరమనుష్యులైతేనా ప్రజాపరిపాలనమున కాకోశము లదు

ఆంధ్రపత్రిక

విద్యామహాసభ — ఆంధ్ర మహాసభ తాటస్థ్యం

నిజాంరాష్ట్ర విద్యామహాసభ యొక్క ౧౦వ మహాసభ వరంగల్‌లో జరుగుతుందని. దాని ఆహ్వాన సంఘంలో బాధ్యతగల పదవుల్లో వరంగల్ ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్తలు ఉన్నా' ని తెలిసి చాలాఆశ్చర్యమైంది. ఇంతలో ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకారిణీసమితికి ఒక సంస్థవారు, యీవిషయంగ్రాశారని, అందుపై కార్యకారిణి సమితి అది విద్యామహాసభ అయినందున కార్యకర్తలు చేరకూడదని ఆంక్షించుట అసమంజసము ని, చేరుట, చేరకపోవుట, వారిస్వేచ్ఛపై ఆధారపడినదని తీర్మానించినట్లు పత్రికా ముఖమున చూచాను.

విద్యామహాసభ పూర్వచరిత్రను. అవలోకిస్తే, అది హైదరాబాదుప్రజలకై ఏపాటి ఉపకరించింది తెలియకపోదు. పైగా దాని చర్యలవల్ల అది ప్రజాసంస్థగాదని, అందులో ధ్వనించేది ప్రజావాణిగాదని, నిరూపించడానికి, ప్రజాపక్ష విద్యామహాసభ యని మరొకసంస్థను లేవదీయవలసివచ్చినసంగతి అందరకు తెలిసిన విషయమే. అప్పటినుంచి నేటివరకు దాని ధోరణి. ఏమీ మారినట్లు తోచుటలేదు.

కాని, ఈతూరి సమావేశము వరంగల్లులోనట. ఆహ్వానసంఘంలో, అరంచవారు, మాదిరాజువారు, ఒద్దిరాజువారు, బహుశా పర్సావారు మొదలయిన ప్రముఖులు, ఆతీర్మానాలను, మీ ప్రజానాయకులు కూడా ఒప్పుకొనివారు. అని, అనిపించటానికి కాబోలు ఆహ్వాన సంఘంలో ఉన్నారు. ఇక ఆవిద్యామహాసభ, తద్వారా ఈ మహాపురుషులు ఏవిధంగా ప్రజలను తృప్తిపరుస్తారో చూడవలసిఉంది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, ప్రభుత్వంలోని ప్రతిచర్యను, వేయికంఠాలతో సమర్థించవలసిన ఇంతకన్న మరోమార్గం లేదని ప్రజలకు నచ్చజెప్పవలసిన సుబేదారుగారు. అధ్యక్షులు నేటివరకుగూడా అఖిలభారత ముస్లిం విద్యాసంఘానికి అధ్యక్షులై? ధనప్రాణాలను ధారపోస్తున్న, కమాలియార్ జంగుబహద్దరుగారు వీరిచేతులనుబట్టి ముస్లింజాతి వేరు. పాకిస్థాన్ గావాలె అనే వాదంలో లో ఎవరని స్పష్టమవుతున్నది. పైగా ప్రజాస్వామ్యవాదమే గిట్టని జాగీర్దార్లసంఘానికి బహు

గణపతికి పట్టిన గతి

జిల్లా మహబూబునగరం పర్గీ తాలూకాలోని చప్రుదూరు అను గ్రామములో విఘ్నేశ్వరుని ఊరేగింపు చేయుటకై తహసీలులో విజ్ఞప్తిని గ్రామస్థులు ఇచ్చుకొనిరి. ఈ ఊరేగింపు క్రొత్తదిగా ఉన్నదనిన్నీ పూర్వంనుండీ లేని ఊరేగింపని రుజువుచేయగలిగితే సెలవిత్తుము లేకున్న సెలవుదొరకదుఅని తహసీలునుండి ఆజ్ఞ అయ్యెను. అందుపై విఘ్నేశ్వరునిపూజకు క్రొత్త పాత అనేది లేదు. ప్రతియింటివాడును వినాయకపూజ అయిన మరునాడు అవిగ్రహాన్ని భావిలోనో ఏటిలోనో ఉద్యాపనచేయుట హిందువుల ఆచారమైయున్నది. అందుకుగాను క్రొత్త పాత నిర్ణయమేమిటి? ఇట్లుండినను తహసీల్దారుగారు ఆజ్ఞ ఇయ్యకపోయిరి. గ్రామ భజన మందిరములోని విఘ్నేశ్వరునికి ఉద్యాపన ఇంతవరకు కాలేదు.

——

లా అధ్యక్షులు పైవిషయాలను అవలోకిస్తే విద్యామహాసభ ఏమిచేయుచున్నది తెలుస్తుంది.

ఇందులో, ముందుజరిగే తీర్మానాలు, ఆంధ్ర మహాసభ సూత్రాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగితే ఈ ఆంధ్రనాయకులంతా దానికి బాధ్యులైతారా? కారా? అసలు ఆంధ్రమహాసభ దృష్టిలో, కార్యప్రణాళికలో, తెలుగుప్రజలకు కావలసిన విద్యకై ఏమైనా స్థానమున్నదా? హిందూ మహాసభ పాలసీని ముమ్ముందే ఊహించుకోగలిగిన ఆంధ్రనాయకులు, ఈవిద్యామహాసభ చేయబోవు తీర్మానాలను ఊహించుకోలేరా? ఎన్నదూలేని, మనమహాసభ కార్యకర్తలు, అందులో పాల్గొనుటవల్లజరిగే లాభాలకంటే నష్టాలు ఎక్కువగా ఉండవేమో? ఆలోచించవలసినవిషయం. లేదా. ఆంధ్రమహాసభ ప్రజలందరిని, బహిరంగా అందులో పాల్గొనమని ఆదేశించాలి, అప్పుడు ప్రజాప్రతినిధులు, మహాసభలో పాల్గొంటే జరిగే విషయాలు ఎట్లుండునో, మహాసభకు తెలుస్తుంది. ప్రజాప్రతినిధులు పాల్గొనే అవకాశాలు, ఆహ్వానసంఘంలో ఉండి, ఈ మహానీయులు చేయాలి. ఏది ఎట్లయినా, ఈవిషయంలో "ఎవరికివారే యమునాతీరే" యని వదలి. ఆంధ్రమహాసభ తనకు పట్టదని ఊరుకోటం బాగాలేదు.

కొండాటి నారాయణరావు.

గద్వాల వార్తలు

ఆవిజ

——

ఈగ్రామం గద్వాల సంస్థానంలో చాలా గొప్పగ్రామం. పూర్వం ఇదే ముఖ్యపట్టణం ఈ ప్రాంతాన్నంతా ఇప్పటికీకూడ అవిజసీమ (శ్రీ స్నే అపభ్రంశంగా ఐజసీమ) అని అంటారు. ఈగ్రామంలో ౧౫౭౫ ఇండ్లున్నవి. అందుచేత చాలాగొప్పగ్రామం. ఇచ్చట పూర్వం టప్పా లేకుండెను. గ్రామస్థులుపోరాడగా ఒకపరీక్షార్థ పుటప్పా ఏర్పడింది. దాన్నికూడా అప్పుడే యెత్తివేస్తామంటున్నారు. క్రొత్తక్రొత్తలో ఆదాయం తక్కువగాఉంటుంది. కావున ఇంకా ౨ ఏండ్లపాటిఅయినా పరీక్షచేస్తే రైతులకు ఆధారంగాఉంటుంది. మా సంస్థానంవారున్నూ యీవిషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోకుంటే రైతులకు ఇంకాఎవ్వరుగతి. కావున మా సంస్థానంవారు కూడా ఈటప్పాను ఖాయపరచుటకై పైకిప్రాసి సహాయ పడగలరని మనవి చేసుకొనుచున్నాము.

గ్రామరైతులు

యక్షిణీదీప ప్రదర్శనము

రాయరావుపేట, ౧౫-౩-౫౦

మద్యపాననిరోధక కేంద్రసంఘ సహాయకార్యదర్శులగు శ్రీయుత వెల్దుర్తి మాణిక్యరావుగారు మద్యపాననిరోధక ప్రచారము మా ప్రార్థనస్వీకరించి యీ బహమన్ ౧౧వతేదీశనివారపు సాయంత్రము మేడిచల్ తాలూకాలోని మాగ్రామమునకు దయచేసిరి. రాత్రికి రాయరావుపేట, జనిగలపేటపౌరులద్వారా ఒకబహిరంగసభ జరుపబడెను. సభలో శ్రీమాణిక్యరావుగారు యక్షిణీదీపముద్వారా మద్యపానమువలన నష్టకష్టములు తాగుబోతుల దృశ్యములన్నీ సినిమా మాదిరి మాపెట్టి ప్రేక్షకుల నానందింపజేసిరి. యీరోజే మల్కాజిగిరి పోలీసు అమీనుగారుకూడ ఒకానొక కార్యార్థము మాగ్రామమునకు వచ్చియుండిరి. వారితగుపురస్థానిక పోలీసు దఫేదారు కూడవచ్చి సభలోపాల్గొనిరి. మాపౌరులప్రార్థన స్వీకరించి మాయీచిన్నపల్లెలపై దయగలిగి శ్రీయుత మాణిక్యరావుగారిని పంపినందులకు కేంద్రసంఘమువారికెంతయో కృతజ్ఞులము.

వి. యన్. దీనబంధు
కార్యదర్శి

పంటలు సరిగాలేక రైతుల అవస్థ

(స్వ. వి.) బద్దారం. బహిమన్ ౧౨

మెదకుజిల్లాలోని అందోలు తాలూకాలోని బద్దారము అనుగ్రామమున సకాలమున వర్షములు కురియక చాలాభాగముభూమి పడావ ఉండెను, ఇంతలో మాఘకార్తిలో చెర్వులోనికి సేద్యము నకవసరమైన నీరువచ్చెను. పైకార్తిలో నీరువచ్చినసేద్యము చేసితీరవలయునను శాసనముండుటచే గిర్దావరు గారు సేద్యము చేయుకున్న పడావ దండుగలు పడునని తెలిపిరి. విధిలేకకాలముస్త్తిపోయినను పుబ్బకార్తిలోవిత్తబడెను. పైస్థలహీనమై అభివృద్ధినొందక క్షీణించి పంటఫలించదయ్యె. పంటలనష్టపడినవని సకాలమునకు పట్వారీద్వారా విజ్ఞప్తులు తహసీలుదారు గారి సన్నిధికంపుకోబడెను వారువిజయముచేసికొన్ని కిత్తాలను మాత్రముచూచి తమ గుడారం చేసుకొనిరి. ఈపంచనామా సందర్భమున ఒక్కనంబరైనను కోసి చూడరైరి. పంచులను ఎవ్వరిని నియమించలేదు. ఆచారప్రకారము పంచనామా తక్తాలు పంచుల అభిప్రాయయుక్తముసిద్ధపర్చి నివాసస్థలమునగల వారిపేర్లనువ్రాసిరి. వారైనను రైతులుకారు ఇతర గ్రామపుగ్రామోద్యోగులే, వీరైనాకిత్తాలను చూచినవారుకారు. తహసిల్‌దారుచూచిన కిత్తాలుతప్ప తక్కినవన్నియు నామంజూరే. నామంజూరు వార్తరైతులలో వ్యాపించెను. తక్షణమే రైతులుతిరిగి శ్రీతహసీలుదారుగారిని దర్శించి విజ్ఞప్తిద్వారా పంచనామాలలో న్యాయముదొరకలేదనియు పునర్విమర్శనగావించ వేడిరి. విజ్ఞప్తిని త్రోసిపుచ్చిరి. ఆపైనచేయునదిలేక రైతులు శ్రీదువ్వంతాలూకాదారు గారిని దర్శించి విజ్ఞప్తి ద్వారా శ్రీతహసిల్‌దారు గారివద్ద తమకు న్యాయము దొరకలేదనియు తాముయథార్థముకనుగొని న్యాయము ప్రసాదించ వలయునని వేడిరి. శ్రీదువ్వంతాలూకాదారు గారు గ్రామమునకువిజయముచేసిరి. గాని శ్రీతహసీల్‌దారు గారిపై అసంతృప్తికను పరచిరనిమండిపడుచు తలపుమాల్ నంబర్లపర్యవేక్షణ ప్రారంభించిరి. యథార్థముగ అన్నియు రెండుఅణాలులోపుపంటలేకున్నను,ఒక్కనంబరైనా కొంతభాగమైనా కోసిచూడరైరి. పంచులను నియమించి వారియభిప్రాయము అడుగు చుండిరి. పంజాలుప్రతిమాటకు తథాస్తు అనుచుండిరి. తుదకు ఏడ్పుతో కొన్ని మాఫీలు కొన్ని టికీమాడవవంగ పన్ను విధించిరి. మరి కొన్నికిత్తాలు శ్రీతహసిల్‌దారు గారుచూచిన వెంటనే మాఫీ అయినవని కొందరు కోసినవియుండెను. నామంజూరువార్త వినగానే వాటివికప్పులు వేసియుంచి యున్నవి" యుండెను. వీటిని చూడజాలమని పూర్తిపన్నువిధించిరి ఇట్టికిత్తాలపూర్తి మాఫీదొరకవలసినదైనను రైతులుపొరపాటు జరిగినందున తమతప్పిదము

అమీను గారి ఘోరచర్య

(స్వ. వి)

ఖమ్మంతాలూకాలోచింతకాని పోలీసుసబ్ యిన్‌స్పెక్టరుగారు గోర్లవపహడుగ్రామమునకువెళ్లి అచట కిందన్లె మంగిడను హరిజనుడు వేరుసెనగ కాయదొంగిలినముచేశాడనుకేసును విచారణ చేయుటకు అతనిని నాకాలో నిలిపి పింధికట్టుబట్టపై బట్టు వూడితెరిక దింబరుని గాచేసి పురుషాంగము ను మూడింటిదిబట్టుకొని బలముకొద్ది లాగినాడట. దానివలన తనకే అంగముపాచిబుడ్డదిగి ప్రమాదస్థితికివచ్చినది. ఖమ్మంమెట్లిబాగు చేయించుకుందామని బయలుదేరితే అమీనుగారు నిరోధించినాడట సత్యంతెరముకేక ఆక్షేమంచములోపడి బాధఅనుభవించుచుండెను. పిదపకొందరుయువకుల ఆలోచనప్రకారము ఖమ్మంపెల్లి డాక్టర్ గారి వద్ద బాగుచేయించుకొనుచు ఉన్న తాధికారులకు విజ్ఞప్తులు పంపుచున్నారు. బుడ్డలు దొంగిలించినందుకు బుడ్డదిగుటయే సరియగు శిక్షయని అమీనుగారుతలిక్కించుకొన్నారో యేమో- విచారణయేమి జరుగునో ఆలాదిక్కు లేని దీనకేమి న్యాయం జరుగునో తెలియదు.

——

నుఒప్పుకొని వీటిపైవిధించిన పన్ను శ్రీతాహసిల్ దారు గారు నాల్గుఅణాలకంటె హెచ్చు పంటఫలించిందనియే నామంజూరు చేసి యున్నారు. కావున వీరిఅభిప్రాయప్రకారమైన) ముందు వత్సరమువరకు బాకీయుండా ఉంచుటకు వేడిరి" లాభములేకపోయెను.

ఓరుగల్లుజిల్లా ద్వితీయ వార్షికసమావేశము

"ఆహ్వానసంఘము, మానుకోట"

మానుకోట (మహబూబాబాద) ప్రజలలో చైతన్యము కలిగించుటకును మరియు పౌరసత్వము ను వారికిగుర్తింపజేయు ముఖ్యోద్దేశముతో ఈ సంవత్సరము ద్వితీయాంధ్రజిల్లామహాసభ మాను కోటతాలూకాలో జరుపుటకై నిశ్చయించితిమి ఇంతేకాక జిల్లాసంఘమువారి అంగీకారమును కూడ బడయగల్గితిమి. కావున ౧౨ బహమన్ ౧౩౫౦ తేదిన వరంగల్లుజిల్లా ఆంధ్రజనసంఘకా ర్యనిర్వాహకసమావేశసందర్భమునసే ఆహ్వాన సంఘము నిర్మాణవిషయముపై సమాలోచనమొ నర్చి ఆహ్వానసంఘమును స్థాపించియున్నాము.

జిల్లాసభ ఎప్పటికొనుపరులసినది యింకను ని ర్ణయముచేయలేదు. పరిశీలానంతరం త్వరలోనే ప్రకటించగలము.

జరుగబోవు జిల్లాసంఘమునకు అధ్యక్షపదవి కి శ్రీమాదిరాజు రామకోటీశ్వరరావు గారును, శ్రీ పుర్చారంగరావుగారున్ను అభ్యర్థులుగాసూచింప బడినారు. తాలూకాసంఘములతో సంప్రదించు కొని అధ్యక్షునిఎన్నుకొని తెలిపినవిషల అధిక సంఖ్యాంగీకారమునసుసరించి అధ్యక్షులు నిర్ణ యింపబడుదురు. తదుపరి సభాసమావేశమునకై ప్రభుత్వమునుండి అనుమతిపొందుటకై ప్రయ త్నింపబడసియున్నది. కావున తాలూకాసంఘ ములు యీవిజ్ఞాపనమును అంగీకరించెదరుగాక.

జిల్లాసభకార్యక్రమనిర్వాహకమునకై సేవా దళముకావలసియున్నది. కావున సేవాభావము తో ప్రతిఫలమునుగోరక సేవాదళములోచేరి ప నిచేయదలచిన విద్యావంతులగుయువకులు, కార్య దర్శిపేర దరఖాస్తును పంపుకొనవలయును, ఇ ట్లాం వాలంటీర్లకు సభాసమావేశమునకు ౧౫ రో జులుపూర్వమే శిక్షణనొసగపడును. ప్రతివాలం టీరు ఒకజతసెక్కారు, పాపుషర్టు, గాంధికాప్ఫ్, తమస్వంతవ్యయములతో కుట్టించుకొనవల యును, వీరికి కార్యక్రమము జర్గురోజులలో ఉ చితభోజనమొసగబడును,

విరాళములు వసూలుచేయుటకై ఈక్రిందికా ర్యకర్తలు నిర్ణయింపబడినారు.

శ్రీ కొమరగిరి నారాయణరావుగారు
అప్పె వేంకటరాజయ్యగారు
డా-వి_గోపాలరావుగారు
భువనగిరి నారాయణగుప్తగారు,

కావున దేశీయులు కార్యకర్తలు తమవద్దికి వచ్చినప్పుడు ఆంధ్రజనసంఘమందు సభ్యులుగా చేరి జిల్లాసభాసమావేశమునకగు వ్యయములకై భూరివిరాళములనొసంగి సన్మానింతురని ప్రా ర్థించుచున్నాము,

ఆహ్వానసంఘ సభ్యతరుసుము రు 3 నిర్ణయిం పబడినది. కావునసభ్యులు కాగోరువారు తమస భ్యత్వరుసుము కార్యాలయమునకు పోస్టుద్వా రాపంపవలయును. ఉద్యమముపట్ల అభిమానము వల్ల సభావ్యయములకై సహాయముచేయదలచిన వారు తమవిరాళములను మాకార్యాలయమున కు పంపించుటకు ప్రార్థితులు.

ఈజిల్లాసభాసమావేశసమయమున వరంగలు జిల్లా మహిళాజన సమావేశముకుగూడ జరిపిం చి స్త్రీల కొన్నత్యమునకై అవకాశము కలిపిం చదలచినాము, కావునవిద్యావంతులగు మహి ళామణులు ఇట్లుజరుపదలచిరేని ముందుగా ఆ హ్వానసంఘమునకు తెలుపుకొన్నచో కార్యక్రమ మునందు తప్పక అవకాశమీయబడును.

ఇట్లు
కొ. . రాయణరావు, కార్యదర్శి
అప్పె వేంకటరాజయ్య, సం॥ కార్యదర్శి

వైదికధర్మము అనాదిది

పండిత అవధ్ బెహారిలాల్ ఎం. యస్. సి. గారి సమాధానము

(స్వ. వి.)

సూర్యాపేట, డిసంబరు ౧౬

౧౨ డిసంబరు క్రీ.శ. ౧౯౪౦ గురువారంప గలు 3 గంటలకు మిర్యాలగూడెమునుండి పం డిత అవధ్ బెహారిలాలుగారు ఇక్కడికి వచ్చినా రు. వారికి ౨౦౦ స్థానికప్రజలు స్వాగతమొ సర్చిపోటోతీసినారు. బస్సుస్టేషనుండి సమాజ భవనమువరకు వైదిక్ ధర్మకీజై, పండిత అవధ్ బె హారిలాల్ మహారాజుకీజై మొదలగు హర్షధ్వనుల తో, తీసుకవెళ్ళినారు. వీరు బెహారుకాపురస్తు లు. బెంగాలులో ప్లీడరుగపనిచేసినమహాయోగ్య విద్యావంతుడు. దేశసేవ చేయుతలంచినవారై సార్వదేశికసభ (ఢిల్లి)నుండి మనరాష్ట్రమునకు ప్రచారకులుగావచ్చి ప్రప్రథమమున కేశవమె మోర్యల్ హైస్కూలు (హైదరాబాదు) హెడ్ మాస్టరుగ 3 నెలలకొరకు నియమింపబడిన మహా పురుషుడు.

రాత్రి ౭౪ గంటలకు ప్రార్థనానంతరము ఇట్లుపన్యసించిరి. "మహర్షి దయానందు గారు ప్రథమమున బొంబాయినగరములో ౧౮౭౫ క్రీ. శ. ములో ఆర్యసమాజమును స్థాపించినారు, మ హర్షిదయానందు గారు ఈసాయి, మహమ్మదీ య, జైనమతములస్థాపించిన మహాత్మ యేసుక్రీ స్తు హజరతు మహమ్మదువలె స్వయంస్థాపకులు (బాని)గాక సృష్ట్యాదినుండినదు. బదుమున్న వై దికధర్మమునసుసరించుటని చాటుచున్న పునరుద్ధా రకుడు. ఈశ్వరుడుసృష్టించిన పాతాళలోక మును కొలంబసు ౧౪౯౨ క్రీ.శ. కనిపెట్టి ప్ర పంచమానవులకు పరిచయము కలిగించినట్లు ఈ శ్వరుడిచ్చినవేదజ్ఞానము మహర్షి గారుపునఃప్రజల లో ప్రచారమొనర్చినారు.

ఈభూగోళమునంతేయు పూర్వముఆర్యుల చే పరిపాలింపబడినదని మనభారతమువలన తెలి యుచున్నది. మహాభారతయుద్ధములో మహా రాజా బభ్రువాహనుడు (అమెరికా) మహారా జా షై(ఈరాన్) మహారాజాభగదత్తు (చీన్ నుండి సహాయముచేసినారు.

అర్జునుడు భారతయుద్ధములో మొదలుభీష్మ ద్రోణాచార్యులెదుట యుద్ధముచేయనని నిరాక రించినందులకు శ్రీకృష్ణభగవానుడిట్లు వచించిరి "యుద్ధములో వెనుదీయుట క్షత్రియధర్మముకా దు, ఇదికేవలము అనార్యుల (రాక్షసుల) లక్ష ణము" శ్రీరామచంద్ర భగవానుడు తండ్రిఆజ్ఞను నెరవేర్చుటకై అరణ్యమువెళ్లియుండెను. భరతు డు శ్రీరాములవారిని మర్ల్లి పీఠాధిపతులుగాచే యుటకై రామునికడకేగినప్పుడు మొదలు శ్రీరా ముడు, ప్రజాక్షేమాభిలాషి యగుటచే యిట్లుపరి శ్నించిరి. "మన రాజ్యములోనుండు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదిఆర్యులు కుశలముగా నున్నారా? యని అడిగినట్లు రామాయణములో కలదు.

ప్రపంచములో కృూరరాక్షసుడని ప్రఖ్యాతి చెందిన రావణుడు బ్రాహ్మణుడని, వాల్మీకి శూ ద్రుడని, మరియు విశ్వామిత్రుడు వైశ్యుడనివింటి యు ఈజన్మతో బ్రాహ్మణశూద్రులని యూ హించుట ఎంతతెలివితక్కువపనియో గుర్తించు డు" ప్రార్థించిరి. ఇట్లు ౧౪ (ఒకగంటన్నర) ఉపన్యసించిరి.

౧౩, ౧౪, తేదులలో ప్రజలకోరికపై ఆగిరి. ప్రపంచములోని ౧౯, ౨౦ శతాబ్దపు నాగరికత మరియు ఇప్పటినాగరికతను ప్రజలెదుట విపుల ముగతెల్లడించివారినందరి (ప్రేక్షకులను) ని అ జ్ఞానాంధకారమునుండి జాగ్రతపరచినారు.

౧౬—౧౨—౪౦ సోమవారం పగలు ౧౨గం టలకు స్థానికపండిత హనుమంతరావు సిద్ధాంతి రత్నగారితో ఖమ్మంవెళ్ళినారు.

ఈవారి 3 గంటలకు స్వామి విజ్ఞానానందు గారువచ్చినారు. వీరు మహాత్యాగపురుషులు. దక్షిణఆఫ్రికసమీపమున మదగాస్కర్ ద్వీపము వద్దనున్న మారిషస్ద్వీపములో ౬ సంవత్సరము లు ప్రచారముచేసి, "ఆర్యపత్రిక" అను పత్రికను నడుపుచు ౧౨౦ సమాజములు స్థాపన చేసిన యోగ్యదేవత.

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ గ్రామమునకు ౧౧-౩-౪౦నాడు స్వామి విజ్ఞానానందగారు విచ్చేసి స్థానికమందిరము లో రెండుదినములుహిందీలోఉపన్యసించి ప్రే క్షకులను ఆనందపరచిరి మరియు స్వాములవా రు ౨౦మంది స్థానికయువకులకు యజ్ఞోపవీతధా రణగావించేసిరి. ౧౩_౩-౪౦నాడు సూర్యాపే టకు వెళ్ళిపోయిరి.

ఊరపిచ్చుకలపై బ్రహ్మాస్త్రము

(స్వ. వి.)

ఖమ్మంమెట్టు హైస్కూల్ విద్యార్థులు అర్థసం వత్సరపరీక్షలుఅయిన ఒకటిరెండుదినాలతదుపరి వారిలోకొందరువిద్యార్థులు చివరిగంటలో తమత రగతులందులేకుండిరని హెడ్ మాస్టరు గారు (మూ ర్ఖనోపాధ్యాయులు) వారి పేర్లనుకొట్టివేసిరెం డంతలజీతములిచ్చుకుంటే మళ్లీతరగతులలో చే ర్చుకొందువన్నారట, పిల్లలుదీనినిభరించలేకహిం దూమహమ్మదీయులు కలిసి ఒకదినంసమ్మెకట్టిను రుసటిదినం బడికెళ్ళిరి. ఒకదినంసమ్మెకే బడిపి ల్లలనందరిని క్షమాపణకోరుమనగా క్షమాపణ పత్రములు మూర్ఖనోపాధ్యాయులవారి ఇష్టప్ర కారము వ్రాసియిచ్చిరి అయినను మహమ్మదీయ పిల్లలలో నల్గురిపేర్లుకొట్టివేసి, పాఠశాలపావులో జూరాన్ననాలపరాధంమోపి ఇంకొకపాఠశాలయం దు చేరవచ్చుననిరి.హిందూవిద్యార్థులలో 8 రిని ఏపాఠశాలలోకూడా చేరకూడదని శాసించిన ట్లు తెలియుచున్నది. క్షమాపణ కోరినవిద్యార్థు లయందు ఇంతనిర్దయయేమొకో? మరియు యీ మతవిచక్షణకూడా ఏ శాసనాధారాన్నిపట్టి చేసి నారో తెలియదు కావున ఉన్నతాధికారులైన వారు ఈవిషయాన్నివిచారించి యీబీదవిద్యార్థు లపై కనికరింతురని ప్రార్థన.

మధిరతాలూకా ఆంధ్రజన సంఘప్రచారము

మధిర, డిసంబరు ౧౫

జంలాపురపు కేశవరావుగారును వారితనుచ రులు అయిదుగురును పల్లెపల్లెతిరిగి వేయిమందిస భ్యులనుచేర్చిరి ప్రతియూరుతిరుగునపుడు వారివా రికష్టములన్నియు నివేదింపబడెను యొకయూరి నుంచి నింకొకయూరికిబోవుటకు బాటలులేక యు నందినీరుదైన్యతాగుటకు గ్రామమునుంచి వక మైలునకువెళ్లినీరుతాగుటయు కొన్నిగ్రామము లవిత్తనములైనవేయుటకు వీలులేకపోవుటయు ఏగ్రామమందైనను పాఠశాలలులేకపోవుటయు, మతేరియాజ్వరములనిపడుభాగలను గుర్తింపబ డెను. వారికిసహకారముచేయుటకు ప్రభుత్వము వారు ముందడుగువేయుదురని కోరుచున్నాను ప్రచారముచేయునపుడు అడవులదాటుటకు భయ కంపితులై పెద్దపులులగాండ్రింపులకు సహితముజె సుకంజవేయక ప్రచారముచేసినందుకు ధన్యవాద ములువారికినర్పింపబడెను. ప్రతితాలూకాయందు ను ప్రచారముచేయకోరుచున్నాను, కనీసము ఆ యదువేలసభ్యులనైనచేర్చని తాలూకాకెనుకబ డువనితలంచి ఉత్సాహపూరితులగు యువకులను మనవిచేయుటఏమనగా మీమీకష్టములు నెరవే ర్చుటకు ఆంధ్రమహాసభ ప్రయత్నించునుగాన త్వ రలోపైసభ్యులచేర్చి మహాసభసమావేశములోప ల మీతాలూకాంతక్షేమగల ఆంధ్రభూమిని లేజో వంతముచేయగలరని ప్రార్థించుచున్నా.

ఇట్లు,
మిరియాల నారాయణగుప్త.

పగటి దొంగతనము

(ఒక విలేఖరి) బహిమన్, ౧౭

రామగిరి (నల్లగొండ)లో ఎక్కువసంఖ్య సర్కారీఉద్యోగస్థులదే యున్నది—అందుకొందరు కటుంబయుక్తముగ లేరు, వీరలుఉదయముగ౧౦గంటలకు తమతమ యిండ్లకు తాళములువేసి కచ్చేరికి వెళ్లి సాయంత్రము ౫గంటలకు తిరిగియిల్లుచేరెడి వారలు.

అయితే వింతయేమనగా గతనెల జీతములు తీసుకొని కొందరు తమతమ యిండ్లలో భద్రపరచి కచ్చేరీకివెళ్లిరట. వీరి దురదృష్టమువలననే యీ మధ్యనపగటిదొంగతనము మొదలయి, కొందరియిండ్లలో కొన్నిరూపాయిలు తస్కరించబడినవి పాపమువారలు ఈసంగతిని ఆమీను కచ్చేరీవారలకు ఎన్నియోసారులు మనవి చేసిరి, చివరకుమొన్న మధ్యాహ్నము ౪గంటలకు ఒకరి యింటిలోదొంగతనముచేసిదొంగలు గోడమునికి పోవుచుండగాఖుఫ్యాపోలీసులు యిద్దరు పట్టుకొని ఆమీనుకచ్చేరిలో వారిని ఒప్పగించి ప్రజలకు మేలుచేసిరి.

భువనగిరి

లక్ష్మీనృసింహస్వామియాత్ర

[స్వ.వి.] ౧౨ బహిమన్ ౧౩౫౦ ఫ.

ఇక్కడికి సుమారు ౧౦ మైళ్ళదూరమునందు ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీలక్ష్మీ నృసింహస్వామి ఆలయముకలదు ప్రతిసంవత్సరము మార్గశిర శు ౧౪ నుండి వారముదినాలవరకు ఉత్సవము అతివైభవముగాజరిగెను వాడుకప్రకారము ఉత్సవము శు ౭ మంగళవారము రాత్రినుండి పుష్పవిమానరథోత్సవము బుధవారము ఉదయమువరకు జరిగెను. ప్రేక్షకులసంఖ్య సుమారు ౧౦ పదివేలు గతసంవత్సరము (హైదరాబాదు) నగరమునుండి సేవాసంఘమువారువచ్చి స్త్రీ పురుషులకు ప్రత్యేకవసతులు కల్పించియుండిరి. ఈసంవత్సరము పైసంఘమువారు రానందున దుండగీండ్లదుండగములుజరుగును. పైసంఘమువారు ఎందుకురాలేదో కారణము తెలియదు జూదరుల జూదము [గుండుఆటలు]వకు ప్రభుత్వవారుసెలవుఇవ్వనందున పల్లెటూరి అమాయక ప్రజలద్రవ్యము దుర్వ్యయముచేయబడలేదు.

ప్రభుత్వమువారిచే ఒకవస్తుప్రదర్శనశాలలో [జె.ఆర్.అండు బ్రుష్, ఆలేరు] ఇత్తడిపాత్రలు [పెంబర్తి] ఖాదివస్త్రములు (భువనగిరి) వారలచే ప్రదర్శనశాలలో ఏర్పాటుచేయబడెను.

ప్రభుత్వ వ్యవసాయశాఖవారి వివిధవస్తువులు, పలురకముల ధాన్యములు, వ్యవసాయకులకు [రైతులకు] ఏర్పాటుచేయబడెను.

నగలకై హత్య

(ఒకవిలేఖరి) మెదక్, ౧౯-౩-౧౩౫౦ ఫ

గాజీపురం (పంబాగుల)గ్రామము చించోలి తాలూకాలోకలదు. ఇక్కడ వారంరోజులు ముందు ఎవరో అంతమ్మఅనుపెద్దముసలిని కరుకపిసికిచంపి నగలు, రూపాయిలు అపహరించుకపోయినారు పశువులమొరనువిని గ్రామస్థులుద్వారము తెరచిచూడగ పశువులు మేతనీళ్ళులేక అల్లాడుచుండెను ఇంట్లో శవము దుర్వాసనతోపడి యుండెను. మెదక్ నుండి పోలీసువారువచ్చి పంచనామాచేసి నిందితుల జాడతీయుచున్నారు. ఇంతవరకు నిందితులు పట్టుబడలేదు.

జూదము

విఖారాబాదుకు నాలుగుమైళ్ళపైన అనంతగిరికొండ కలదు. అక్కడ ప్రతిసంవత్సరప్రకారం శ్రీ అనంతస్వామివారికి కార్తీకశు౧౫ నాడు రథోత్సవం జరిగెను. యాత్రికులు వేలకొలది వచ్చియుండిరి. సత్రములులేనందున జనులకు చాలకష్టము సంభవించెను. జాత్రలో కొన్ని మూడాసల (జూదం) ఆటలనుండి చాలమంది రూపాయిలు పోగొట్టుకొనినారు. యాత్రికుల స్నానపుయేర్పాట్లు గుండములో బొత్తిగాలేకుండెను స్త్రీలకు గుండములో స్నానపుయేర్పాట్లు అవశ్యంచేయవలసి యుండెను.

దేవాలయ నిర్మాణం

చించోలి తాలూకాలోనే కోవగామ్రగ్రామం పెద్ద ఎక్కు రెండుమైళ్ళపైనగలదు. లోగడ పత్రికలో దేవాలయ రా॥ యెల్లారెడ్డి పటేల్ గారి స్వంత వ్యయముతో కట్టబడుచున్నదని వ్రాయబడియుండెను. ప్రతియేకాదశి వందలకొలదిజనులు యితర గ్రామాలనుండి వచ్చుచున్నారు. దీనినుండి కొందరుప్రజలు మద్యపానమును వదలుచున్నారు. పండరిపురము నుండి మొన్న రాతివిగ్రహములు రెండు తెచ్చినారు, యింకా స్థాపనకాలేదు.

పర్భనీజిల్లా హిందూ మహాసభ

హిందూమహాసభవారిట్లు తెలుపుచున్నారు. పర్భనిలో ౬ ౭ ఫిబ్రవరితేదులలో జిల్లాహిందూమహాసభ జరుగును. పాటిల్ వకీలుగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడినారు. మహాసభకు సెలవుకొరకై ప్రభుత్వాధికారులకు తెలుపుకొనైనది.

ఖమ్మం

నాయకుల ఆగమనము

(స్వ.వి. ౧౩-౩-౫౦ ఫ.

౧౦-౩-౫౦ తేదీన ఎక్స్ప్రెస్ లో శ్రీయుత కాశీనాథరావు వైద్యాగారును శ్రీ శ్యామలాల్ గనోర్వాలా గారు శ్రీ రావినారాయణరెడ్డిగారును ఖమ్మంమెట్టు దయచేసిరి పురవాసులువారిని ఆహ్వానించి యేర్పరచిన విడిదిగృహముకు తీసుకొనివెళ్ళిరి, తరువాత, ౯½ గంటలకు పురములో యున్న గ్రంథాలయములు, హరిజనపాఠశాలలు సందర్శించిరి, మార్గమధ్యములో సాలీలగృహములకువెళ్లివారలయొక్క దినచర్య, ఆదాయవ్యయములపరిశీలించి, జాగీరు, ఖాల్సామగ్గములసంఖ్య దాదాపు (౧౦౦ వున్నవనియు, ఇండ్లు (౨౦౦) వున్నవనియు తెలుసుకొనిరి. హరిజనవాడలో వారలకు మద్యపానముత్రాగకూడదనియు, విద్య నేర్చుకొనుటచాలాముఖ్యమనియు, అందరియెడల ప్రేమతో ఉండవలసినదనియు, ప్రబోధించి స్కూలును సందర్శించి బసకుదయచేసిరి పగలు ౨-౩౦ ల సమయమున పురవాసులతోముచ్చటించిరి. దానిలోసెలవిచ్చినదేమనగా హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యతచాలాఆవసరమనియు మనము దినదినము పిరికిపందలమై నిర్వీర్యులమై, చాలకావివారలముగా యుండకూడదనియు, మనకష్టనిష్ఠూరములు మనమేయెరుగకొనుట చాలాముఖ్యమనియు, యెప్పటికిఇతరులసహాయత కోరకుండాయుండవలయునని యు యెప్పుడుధైర్యముతో మనకాళ్ళమనము నిలిచెదమో అప్పుడుమనందరికిని సౌఖ్యముచేకూరుననియు, ఖద్దరునుధరించుట నీచముకాదనియు సర్కారువారే దానిని ప్రోత్సాహించుచున్నారనియుసెలవిచ్చిరి ౪ గంటలకు నేలకొండపల్లి గ్రామమువెళ్ళి తిరిగి రాత్రికివచ్చిరి, ఉదయము ఎక్స్ప్రెస్ లో మధిర తాలూకాకు వెళ్ళిరి.

ఆంధ్రబాలికా పాఠశాల

ఈపురములో ఇదివరకు ఆంధ్రబాలికాపాఠశాలయేర్పరుపబడి (౧౦౮) మంది బాలికలతో ఈరోజువరకు కార్యక్రమముసక్రమపద్ధతితో జరుపబడుతూ పాతపేటలోయుండెను. అట్టిపాఠశాలశాఖఅవసరమనితలంచి కొత్తపేటపురవాసులు బహుఆదుర్దాతో విరామముగొనకనే శాఖ యునని అభిలషించినందున కార్యానిర్వాహకవర్గమువారును, సభలోయున్న పురవాసులును ఆమోదించి ౬-౩-౫౦ తేదిఉదయము ౯½ గంటలకు శ్రీ నోముల లక్ష్మీనర్సు బంగళాప్రక్కన శ్రీ మద్ది పిచ్చయ్యగారిచే మూడుసెలలమాత్రమేఉచితముఇవ్వబడిన దానిలోగణపతిపూజతో ప్రారంభింపబడియెను. ఈతీరుగ ఆంధ్రబాలికాపాఠశాల [౫] ఉపాధ్యాయినులతోను (౧౪౦) మంది బాలికలతో దినదినమువృద్ధిపొందుగాక అని ప్రార్థించుచున్నాము. ఇదివరలోయున్న కార్యనిర్వాహకవర్గములోతమపదవులకు రాజీనామాఇచ్చినందున అట్టిపదవులపైన శ్రీ నాచేపల్లి జేజయ్యగారిని ఉపాధ్యక్షులుగను, శ్రీ గురులింగం గారిని కోశాధ్యక్షులుగను యేర్పరుచుకొని రాజీనామాలిచ్చిన శ్రీ స. రామక్రిష్ణయ్యగారిని శ్రీరాయడి రంగయ్యగారికార్యనిర్వాహక సభ్యులనుగాయేర్పరుచుకొనియున్నారు.

మందుపెట్టిన దోసకాయలు

ఈ పురములో ౧౬-౩-౫౦ తేదీన కంచుహరి ముత్తిగాడుఅను పంచముడుదొడ్డిలో మేయుచుండుచున్న పోతుకు దోసకాయలలోమందుపెట్టి దానిముందరగోడమీదినుండి పారవేసెను అట్టిపనిని ఇద్దరు నమ్మకమైనమనుజులుచూచిపట్టుకొని శ్రీ వేమునూరి రామకిషన్ రావువకీలుగారికి అందజేసిరి. వారుఆముదును శ్రీ ముఖమునపోలీసు స్టేషనుదార్గదగ్గరికిపంపిరి. ఇట్టివిఈవూరిలో దాదాపుపదుల లెక్కలోయున్నవి.

సంగీత పరిషత్తు

వరంగల్లు రేడియో స్టేషనుగూర్చి తీర్మానము

౧౩౫౦ ఫ, బహిమన్

శ్రీయాదగిరి సంస్థానములో ౧౨, ౧౩, ౫౦ ఫ. తారీఖులలో సంగీతపరిషత్తు సమావేశమైనది,

ఆసమావేశమునకు గౌరవాధ్యక్షులుగా సహస్రావధాని జంధ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారును, ఉపాధ్యక్షులుగ విద్వాన్ పాపట్లపానుమశాస్త్రిగారును, కార్యదర్శిగ వైణికశిఖామణి పండితములుశివానందశాస్త్రిగారును ౨౦మంది సాధారణసభ్యులును, నియమింపబడిరి.

తీర్మానములు

ఈ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి:—

౧ శ్రీశ్రీశ్రీ మహాఘనతవహించిన శ్రీ నైజాంప్రభువరేణ్యులకు శ్రీలక్ష్మీనృసింహస్వామివారు దీర్ఘాయురారోగ్య వైభవములనొసంగ నిరంతరమును యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

౨. ఈపరిషత్సభ్యులు ప్రపంచానందముకొరకు ఆంధ్రులలోని ముఖ్యులు సంగీత విద్వాంసుల సామర్థ్యమును రేడియోప్రసారము ద్వారా లోకమునకు వెల్లడించుటకు రేడియోఅధికారమువారిని కోరుచున్నారు,

౩. వరంగల్ లో మంజూరుకాబడిన రేడియో స్టేషన్ ప్రత్యేకంతెనుగునకు నిర్మించుటకు త్వరసేయ గలందులకు ప్రభుత్వమువారిని యీపరిషత్తువారు కోరుచున్నారు.

సిరిసిల్ల తాలూకాలో రైతులయాత్రలు

(స్వ.వి.)

సిరిసిల్ల, ౧౧-౩-౧౩౫౦ ఫ

౧౧-౩-౫౦ ఫ నాడు అవ్వల్ తాలుకుదారు సిరిసిల్లకు రానున్నారని తెలియగనే చుట్టుపట్టు గ్రామాదులరైతు ౫౦౦ మందివచ్చి కిస్తుబరాయింకమాఫీదరఖాస్తులు పెట్టుకొనిరి. అవ్వల్ తాలుకుదారు గారు దరఖాస్తుపై టికెట్టుమనిరి. రైతులుచాలాఆశతో ఆతురతతో మాఫీదొరకునని టికెట్లుపెట్టిరి. దరఖాస్తు నాంఋంజూరుచేయుచు, ఈఏడుమంచిపంటలుపండినవి మాఫీదొరకదనిచెప్పిరి రైతులువిలవిలమూడి ఏడ్చుచు, మాకేమిగతి యని వెళ్ళిపోయిరి.

౧౨-౩-౫౦ ఫ. నాడు, జెగ్గారావుపల్లి, మద్దిమ్యాల, బేలాయపల్లె, గోపాలపురము, ఆక్కపురము మొదలగుగ్రామాదుల రైతులు దరఖాస్తు కిస్తుమాఫీకొరకుయిచ్చిరి యథాప్రకారముగా మంజూరుచేయుటకుకాబోలు దరఖాస్తుపై టికెటు పెట్టించుకొనిరి. రైతులుమహాఆశతో టికెటుపెట్టిరి, తాలుకుదారుగారు దరఖాస్తునుబుట్టదాఖల్ చేసిరి. మొదలేమాఫీయివ్వను, దరఖాస్తువద్దన్నబీదరైతులకు అర్ధరూపాయిమిగిలేది. కాని శ్రీవారు రైతులబీదస్థితినెరిగికూడ ఇట్లుచేయుటఉచితము రైతులు హైదరాబాదు ప్రయాణము నిశ్చయించిరి.

వాస్తవముగ ఈసంవత్సరము పంటలన్నియు చెడిపోయినవి. ఏడుదినములు ఎడతెగనిమునుగుకురియుటచే పునాసలుపాడైనవి, మఘకార్తె తర్వాత వర్షింనందున మాగాణివివిధవ్యాధులకు గురియై నాల్గవవంతుకూడ పండలేదు. స్వయముగావెళ్ళి సిరిసిల్లతాలుకలోని ప్రతిగ్రామము తిరిగిచూచితిని. ఎచ్చటనైనఒకబీదవాని యొక్క రైతుబిడ్డనైనందువల్ల బీదరైతుయొక్క నిజస్థితిని కనుగొని పత్రికద్వారలోకమునకు తెలుపుచున్నాము. గతవత్సరముకంటె ఈఏడుచాలతక్కువపంట. దయామయులగు ప్రభుత్వమువారు గతవత్సరముకంటె ఎక్కువకట్టుదిట్టములుచేయుదురని గట్టిగానమ్ముచున్నాము. గతవత్సర బకాయిండ మాఫుచేసి బీదరైతులరక్షించెదరు గాక.

ఆర్యప్రచారము

(స్వ. వి.)

కరీంనగరము, ౧౬-౩-౫౦ ఫ.

కరీంనగరముజిల్లాకొరకు నియమింపబడిన ఆర్యసమాజప్రచారకులగు శ్రీయుత సత్యదేవు సిద్ధాంతరత్న గారు ౧౨-౩-౫౦ నాడు పెద్దపల్లి జాగీరువెళ్లి ఉపన్యాసమిచ్చిరి. శ్రీహనుమాన్ మందిరములో ప్రతిరోజు ౧౫౦ మందివచ్చి తమతమసందేహములను తీసుకొనుచుండిరి. వీరి మృదుమధురభాష్యము గోష్ఠి ఇచటఆర్యసమాజమందిరముస్థాపించుటకు ఉద్యుక్తులైన ప్రజలకధిక ప్రశంసనీయులు పెద్దపల్లినుంచి సుల్తానాబాదువచ్చి శ్రీ సత్యదేవుగారు రెండురోజులుండిరి. హరిజనులఇండ్లలోకిపోయి వారికష్టనిష్ఠురములను తెలిసికొని వారికిహితోపదేశముచేసిరి.

కరీంనగరపు ఇతరతాలూకాలలోనికి, ముఖ్యగ్రామాదులలోనికిపోయి మతప్రచారముచేయుచున్నారు.

అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ భిషక్పరీక్షలు

౨౨-౧౨-౪౦

“నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర ఆయుర్వేద కళాశాల” నైజాంరాష్ట్రమునకు కేంద్రముగా యేర్పరచి అఖిల భారత ఆంధ్రవిద్యాపీఠపరీక్షలు రెండుసంవత్సరములనుంచి జరుపబడుచున్నవి. భిషక్ పరీక్షార్థులు ఈ డిశంబరునెల ౩౧వతేదివరకు పరీక్షాశుల్కమునకట్టి దరఖాస్తులుపంపవలయును. యిదివరకు కొన్నివిషయములందుమాత్రము ఉత్తీర్ణతచెందిన పాతపరీక్షార్థులు యీసంవత్సరము పరీక్షలకురానిచో ముందుసంవత్సరమునకు వీరి క్రొత్తవిషయము అంగీకరింపబడవు. క్రొత్తగాయీసంవత్సరముపరీక్షలకొచ్చు విద్యార్థులు రు౫-౦-౦ లు కల్దారు పరీక్షాశుల్కము కట్టవలయును అభ్యసించినయెడల ౧౯౪౧ జనవరిమాసాంతముకు యింకొకరూపాయి అధికముగాకట్టవలయును. యింకనుకావలసిన యితరవిషయములను దిగువ ఆశ్రమములో తెలుసుకొనవలయును.

పండిత రామానుజస్వామి
ప్రధానోపాధ్యాయుడు
నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర ఆయుర్వేద కళాశాల,
హైదరాబాద్-(దక్కన్)

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥రమార్గశిర బ॥ ౧౨

గురువారము

స్నాతకోపదేశము

ఈ కాలములో భారతదేశమందలి విద్యాపీఠాలలో ఏటేట బి. ఏ., ఎం. ఏ., డాక్టర్, సైన్సు మున్నగు డిగ్రీలను(సాహిత్యబిరుదులను) పొందువారికి ఒక పెద్దమనిషి వచ్చి నీతులుబోధించుట వాడుకయైయున్నది. ఈ ౬౦ ఏండ్లనుండి యిట్టి యుపన్యాసాలు వేలసంఖ్యవరకు పెరిగిపోయినవి. ఈ ఆచారము పాశ్చాత్యులు (ఇంగ్లీషువారు) తెచ్చిపెట్టిన యాచారమని చాలామంది అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఈ యాచారాన్ని హిందువులనుండియే ఏనాడో పాశ్చాత్యులు స్వీకరించిరి. ఇంగ్లీషులో ఎవ్వరిని గ్రాజుయేట్లు అనియందురో మన ప్రాచీనులు పూర్వకాలంలో అట్టివారికే అనగా సాహిత్యముతో పాటుగా ఒక శాస్త్రాన్ని క్షుణ్ణంగా అధ్యయనించి పరిణతిపొందిన వారికి "స్నాతకులు" అని పేరుబెట్టిరి. అయితే ఆ స్నాతకులకున్ను మన గ్రాజుయేట్లకున్ను ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాల భేదమున్నది. స్నాతకులు బ్రహ్మచారులుగా నుండుట విధిగానుండెను. భారతీయ గ్రాజుయేట్లలో ఇంచుమించు మూడవ వంతుమంది వరకు వివాహితులో, లేక శిశువుల తండ్రులో, లేక బ్రహ్మచర్య వ్యతిరిక్తులో అయియుందురు. ప్రాచీన స్నాతకులకు ఒక శాస్త్రమందు పారమందిన ప్రవేశముండెడిది. ఇప్పుడు నూటికి ఠంగునా (మార్కులతో) పారమందినట్లే! ఆ కాలంలో నిస్నాతకులకు సిగరెట్లు దుకాణాలు లేకుండెను. "పాకబీడాలు", "కారాకిల్లీలు, "చా" కాఫీ"ల హోటల్లు లేకుండెను. వారు మాధుకరులు. గురుశిష్యులకు జనకజన్య సంబంధముండెడది. అది మోటుకాలపుమాట. ఇప్పుడో శిష్యులపై 'మోటార్లను తోలును గురువులు దొరుకుదురు. గురువులను లేవడిపట్టించు శిష్యులు బహుళంగా నున్నారు. ఆనాటి శిష్యులకు ఉల్లి, ఎల్లి, తాంబూలము, దుంపలు, మాంసము, మొక్కలు, సు. నవ ద్రవ్యాలు, గంధానుమాల్యాలు—అనగా కామాదులను, మనమును, భోగలాలసతను పెంపొందించు భోజనభాజనవస్తువులు విధిగా వర్జములైయుండెను. బ్రాహ్మీముహూర్తమందు వారులేచుచుండిరి. ఇప్పుడంతయు తలక్రిందు వ్యవహారమే.

ప్రాచీనములో కనిష్ఠము ౨౪వ సంవత్సరము వయస్సువరకు విద్యార్థులు బ్రహ్మచారులై గురుకులమందు వాసముచేసి భక్తితో గురుసేవచేసి విద్యాపరిసమాప్తి నొందిన తర్వాత వారికి గురువు ఉపదేశము చేయుచుండెను. దానినే మనపెద్దలు స్నాతకోపన్యాసమనిరి. ఈ విధంగా ఉపన్యాసాలు చేసినట్లు ధర్మశాస్త్రాలలోనేకాక పురాణాదులలోను, కథలలోను మనకు నిదర్శనాలు కనబడుచున్నవి. కాదంబరీ కావ్యములో ఇట్టి యుపదేశమొకటి సుప్రసిద్ధమైనదైయున్నది. అది సంస్కృత వాఙ్మయములోనే మణివంటి ఘట్టము.

ఈ కాలములో ఎన్నియో విద్యాపీఠాలలో ఏటేటనుగూడ విద్యాపాండిత్యప్రకర్షమందు ప్రఖ్యాతులైనవారు ఆంగ్లవిద్యా స్నాతకులకు ఉపదేశాలు చేయుచున్నారుకాని భారతదేశానికి చారిత్రికముగాను దాని వాతావరణానికి తగినట్టుగాను ప్రాచీనపద్ధతి నెంతవరకు ఇప్పటి కాలానికవసరమగు మార్పులతో ఏవిధంగా ప్రవేశపెట్టవలెనో అనుచ్చుట చెప్పనే చెప్పరు. ఎంతసేపటికినీ యూరపు అమెరికాదికేక చూచుచు మాట్లాడుచుందురు. ఇటీవల మరొక పద్ధతికూడా అవలంబింపబడుచున్నది. తమ స్నాతకోపన్యాసములో రాజకీయాలనుగూడా కలిపి శాఖా చంక్రమణము చేయుట పరిపాటియై పోయినది.

మొన్న ఉస్మానియా విద్యాపీఠములోని స్నాతకులకు సర్ మారిస్ గ్వైయర్ గారు ఉపదేశమును వినిపించినారు. అదిచాలా దీర్ఘంగానున్నది. విషయమాతత్త్వాలతో నిండినది. పైగా ఆధునిక రాజకీయ సమస్యలను విడదీసేదానికి కొత్త చిక్కులనుకూడా చూపించివెళ్లిపోయినారు. వారి రాజకీయనిమాలోచనలతో మేము విశేషముగా భిన్నించుచున్నాము. దాని చర్చ ఇప్పుడు మాకవసరంలేదు.

"కొన్ని సందర్భాలలో సర్కారీ గుమాస్తాలను సిద్ధముచేయుటకై యీ భారతీయ విద్యాపీఠములు స్థాపింపబడినవని అదిలో కొందరు ఆక్షేపణము చేసేవారు" అని సర్ గ్వైయర్ గారు సెలవిచ్చినారు. అయితే ఇప్పటికిన్నీ అమాటసత్యమే. సర్ వీ. సీ. రాయిగారు ఒకతడవ యిచ్చిన స్నాతకోపన్యాసంలో ఈనాటి గ్రాజుయేట్ల మార్కెటు విలువ ౨౫ రూపాయలనిన్నీ మద్రాసీలు సాంబారు రసం త్రాగుకునేవారుకాబట్టి వారి విలువ మరీతక్కువై ౨౦ రూపాయలవరకే అనిన్నీ సెలవిచ్చియుండిరి. గ్రాజుయేట్లయిన వారందరును ఉద్యోగాలకు ప్రాకులాడుదురు. ఇతరదేశాలలో సైన్సును దేశసేవలోకి తెత్తురు. మనదేశ స్నాతకులు గుమాస్తాగిరీకే దానిని యోగించుచున్నారు.

విద్యాపీఠమంటే ప్రజలు విద్య నేర్చుకొనుటయేగాక ఆత్మబోధనుకూడా పొందుస్థలమని గ్వైయర్ గారు నిర్వచించినారు. ఇది సరియైనమాట. ఈ ఆత్మబోధ పిల్లలలోను పంతుళ్ళలోను ఎప్పుడు తక్కువగునో అప్పుడే సమ్మెలు, అల్లరులు, అసహనము పొంగివచ్చును.

"ఉన్నతవిద్యకు ఉన్నతసౌధాలు అవసరంలేదు. గుడిసెలలో నుండి ప్రపంచగురువులు బయలుదేరినారు" అనే అభిప్రాయాన్ని సర్ మారిస్ గారు ప్రకటించినారు. ఇది భావగర్భితమైనది. చాల విలువగలమాట. ప్రాచీనార్య లో ఈ పద్ధతియే యుండినది. అడవులలోను, కుటీరాలలోను, ఆశ్రమాలు స్థాపించి పూర్వపు ఋషులు, మునులు అత్యుత్తమ విద్యాప్రచారము ఉచితముగా ప్రతిఫలరహితముగా చేసిరి. మరిఇప్పటి సంగతివర్ణించ వలసిన పనియేలేదు.

సర్ మారిస్ గారి ఉపన్యాసము చాలా గంభీరంగా ఉన్నది. ఇంకనువారి యుపన్యాసములో చర్చనీయాంశాలు కొన్ని యున్నను ఇప్పుడవి చర్చించుటకు వీలులేదు.

నీటిగొట్టాలపన్ను

హైద్రాబాదునగరములో త్రాగుడునీటికొలతకు (మీటర్ ఏర్పాటుచేయకూడదని నగరపౌరులు పౌరవిజ్ఞప్తిని (మెహజర్ను) పంపుకొనుచున్నారు శ్రీమన్ మ.ఘ.వ. నిజాంప్రభువుగారు లక్షల లక్షలవ్యయముకాని చెరువులు నిర్మించగా త్రాగుడునీటిపై పన్నువిధించుట వారిఅభిప్రాయముకాకేరదు, ఈపన్నులలోను న్యాయములేదు పెద్దపెద్దవారియిండ్లలో పాయిఖానాలకునీళ్ళు ఒక్కొక్కయింట్లో దినమున్నూ పీపాలకొద్ది ఖర్చగుచున్నవి. బేగంపేట, పలకపేట, చిలకల్ గూడా, బంజారగుట్టవంటి పెద్దపెద్ద ఎత్తుస్థలాలలోని అధికారులు ధనికులు తమతోటలకు ౨౪ గంటలు ఏకధాటిగా నీరుపారించుచుందురు వారికేమీమీటరులేదు, గీటరులేదు. మరేదియా నుమాయించేస్తామని స్థ్యాయనివారు ఉన్నశాఖలనుకూడా పూడ్చించినారు. మరియిప్పుడు మీటర్లఆవశ్యకమెందుకు పెట్టుచున్నారు. ఈవిధంగానైతే ప్రవర్తి ఒకమెహజరుపైహిందూముసల్మానులు పలువురుసంతకంచేసి ప్రమరణార్థంమాకొక్కప్రతినిపంపినారు.

హైద్రాబాదు శాసనసభ

మూడ్వాళ్ళతర్వాత హైద్రాబాదు శాసనసభమునకీసెను అందుకొన్ని శాసనాలయ్యే. ఈ క్రిందివి ఉపసంఘమువారికి పంపబడెను.

[౧] భగేలాశాసనములో మార్పులు

[౨] కౌలుదారుల హక్కులు.

ఇది చాలాముఖ్యమైనది. బొంబాయిలో ఇట్టిదిచేసియుండిరి. ఇంచుమించు అజాడలోనే ఉన్నది. కొన్ని యేండ్లనుండి క్రమంగా కౌలుదారులుగా విధూమినైనా వీస్తుచేస్తే ఆట్టివారిని విడిపించేదానికిపట్టాదారుకు ఇకముందు హక్కుండదు ఈ శాసనం ముందుసంవత్సరం ప్రవేశపెట్టుటకై తమఅభిప్రాయాన్ని తెలుపుటకై ఒకఉపసంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసి దానికళము చేసినారు.

[౩] బిచ్చగాండ్ర నిరోధకశాసనము

ఆర్. సీ. అయ్యంగారు

జిల్లా పోలీసుశాఖలో ౩౦-౩౨ఏండ్లుగా పనిచేసి తుదకు నాజిరుగారి సహాయాధికారిగా బహుకాలముపనిచేసిన ఆర్. సీ. అయ్యంగారుగారు ఉపకార వేతనముపై ఉద్యోగమునుండి విరమించుకొన్నారు వీరిగౌరవార్థము జిల్లా పోలీసుకచ్చేరీలో ఆటపాటలు, పోలీసు కీడలు వినోదాలు, విందులు చేసిరి

న్యాయశాఖ మంత్రి

హైదరాబాదు (దక్కన్) బహమన్ ౧౭ గా॥ సయ్యదుఅబ్దులకేజా మంత్రిగారు రేపు మంగళవారమునుండి నల్లగొండ, సూర్యాపేట, మిర్యాలగూడ, హుజూరునగరు, దేవరకొండ, భోనగిరి, జనగామ ప్రాంతాలలో పర్యటనచేయుచున్నారు.

ధారానాయకుడు

హైదరాబాదు(దక్కన్), బహమన్ ౧౭ హాజరత్ శాహర్ సైఫుద్దీన్ అను ధారాముస్లిం మతగురువుగారు హైద్రాబాదుకు మ.ఘ.వ.నిజాం ప్రభువుగారి ప్రత్యేకాహ్వానముపై విజయంచేసియుండిరి. వారు ఇచ్చటినుండి రేపు మద్రాసుకు వెళ్లుచున్నారు. ఇక్కడఉండిన యీవారందినాలలో వారు నగరంలో ముఖ్యప్రదేశాలనుచూచినారు. మ.ఘ.వ. నిజాంగారిని కలిసి మాట్లాడినారు. గా॥ రెసిడెంటుగారితో కలిసినారు. ప్రధానమంత్రిగారివద్ద చేనీరు పుచ్చుకొన్నారు. మసీదులో ధారాలకు నమాజు అనంతరం ఉపదేశం చేసినారు.

అఖిల భారత తెనుగు మున్నూరువారి ద్వితీయ మహాసభ నాగపూరు

౨౭-౨౮-౩౦ డిసెంబరు౧౯౪౦ శని. ఆది. సోమవారములలో నాగపురము సీతబుల్డి నారమల్ పాఠశాల ఆవరణయందుశ్రీయుత రాజరత్న బాపన్న బాలాజీ (బరోదనివాసస్థవ్యులు)ఎం.ఏ.ఐ.ఇ.ఇ.ఎం ఇ గారి ఆధిపత్యమున అఖిలభారత తెల్గు మున్నూరువారి ద్వితీయమహాసభ జరుపబడును.

మందుక్రయమొగబెట్టిన మహానుభావులు

హైదరాబాదు (దక్కన్), బహమన్ ౧౪ హైద్రాబాదు నగరములో జంతుచికిత్సలను చేయించుకొని మందుల క్రయము పంపుతాముతే అని కొందరు పెద్దమనుష్యులు వెళ్లిపోవుటయున్ను. తర్వాత పశుచికిత్సశాలవారు మనుష్యులకు పంపిపంపి వేసారుటయున్నూ తుదకు క్రమం వసూలు కాకపోవుటయున్నూ — ఈ సంగతంతా గమనించి యికముందుకు నిర్ణయమైనదేమంటే మందుక్రయం ముందు దాఖల్ చేస్తేనేకాని చికిత్సకాదు అని ప్రభుత్వం వారు ప్రకటించినారు.

చీకోటి వీరన్నగారు

సికింద్రాబాదులో ప్రసిద్ధులైన చీకోటివీరన్న అనువారు ౭౦సంవత్సరముల యీడులో ఆదివారమునాడు చనిపోయినారు.

ఆదిలాబాదు జిల్లా కచేరీలు

హైదరాబాదు(దక్కన్) బహమన్ ౧౯ ఆసీఫాబాదునుండి ఆదిలాబాదుకు జిల్లాకచ్చేరీలు మార్చబడినవి కాని న్యాయస్థానముమాత్రము ఇంకను ఆసీఫాబాదులోనే ఉండగలదని ప్రభుత్వప్రకటన తెలుపుచున్నది

గుల్బర్గాలో ప్లేగు

హైదరాబాదు(దక్కన్), బహమన్ ౧౯ గుల్బర్గానగరంలో ౧౧ ప్లేగుజాడ్యాలున్ను ౩ చావులున్ను సంభవించినవి. అందుచేత గుల్బర్గాతాలూకాలో ప్లేగువ్యాపించినదని ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించినారు.

ఫలితం తెలిసిపోయిందిలే

శ్రీమందుముల నరసింగరావుగారు రెండు చిత్తుశాసనాలు హైదరాబాదుశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టియుండిరి. అది ౧. హిందూవారసత్వములో స్త్రీలహక్కు-౨ వికలాంగులవారసత్వపుహక్కు. అనునట్టివి, అవి గతవారము చర్చకుతీసుకొనగా నరసింగరావుగారు ఇట్లు ఆక్షేపపూర్వకముగా చెప్పిరి.

"నిన్న టీదినము శాసనసభలో కలిగినవిషమానుభవమునుబట్టి యీనాడు ఈరెండుశాసనాలగతి యేమయ్యేదికూడా నాకు తెలిసిపోయింది. ఈపరిస్థితిలో నాకు వట్టికంఠశోషమాత్రం మిగులుతుంది. అందుచేత ఈసాధింపును మరొకమారు మేలుకాలమువచ్చినపాడు చేయుటకై నాశక్తులను సంరక్షించుకొందును ఈశాసనాలను నేనుప్రవేశపెట్టను ఉపసంహరించుకొనుచున్నాను"

హైదరాబాదు యుద్ధ విమానాల ఘనకార్యము

ఒకవంద శత్రు విమానాలను కూల్చుట

హైదరాబాదు సంస్థానప్రభువు మ.ఘ.వ. నిజాంగారును, హైదరాబాదు,సికింద్రాబాదు ప్రజలును బ్రిటిషుప్రభుత్వమునారికి సమర్పించుకొన్నట్టి విమానాలు బ్రిటనురక్షణకార్యములో ఒకవందశత్రువిమానాలనుకూల్చినవి. నిజాంప్రభువుగారి విమానదళము ౨౭విమానాలను పాడుచేసినది, ఈవిమానాలు ఫ్రాన్సులోకూడా గొప్పపనిచేసినవి. ఇవి బ్రిస్టలు, డోర్సెటు, సౌత్‌హాంప్టనుల రక్షణకై పోరాడినప్పటినుండి ఆగస్టు ౧౨ రోజులలో ౨౪ కంటె ఎక్కువవిమానాలను నాశనముచేసినవి. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదుల ప్రజల విమానదళము ఇకరోకైకే రాశి ర్మను విమానాలను క్రిందకూల్చివేసినవి.

ముదిరాజుసభ

తేది ౧౭ బహమన్ ౧౩౫౦ ఫ శుక్రవారం ౫ గంటలకు హైద్రాబాదు(దక్కన్) నారాయణగూడెంలో డి. బాలక్రిష్ణయ్య ముదిరాజుగారిగృహమందు యం. మైసయ్యగారి అధ్యక్షతలో సైసభసమావేశమయ్యెను అందులో శ్రీయుత కె. కృష్ణస్వామిముదిరాజు బి. వెంకటరాం వకీలు గారు, మరియు డాక్టరువర్త్యనారాయణగారున్ను జాతిసంఘసంస్కరణము ప్రకృతివిరుద్ధమైనఆహారము, మరియు బాలురవిద్యాభివృద్ధి వీటినిగురించి వుపన్యసించిరి మరియు నారాయణగూడెంలో ముదిరాజుమహాసభయొక్క శాఖను నిర్మించిరి.

శ్రీకృష్ణ గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవం

సికిందరాబాదు (దక్కను), బహిమన్ ౧౫ ౨౧-౧౨-౪౦ వాడు సికింద్రాబాదులో పాతజెయిలువీధిలో క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన శ్రీకృష్ణగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవం సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారి అధ్యక్షతలో జరిగెను. అధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసములో గ్రంథాలయములవలన ఈరాష్ట్రములోని ప్రకృత విద్యావిహీనమైనపరిస్థితిలో అంతగా లాభములేదని నిరూపించిరి. అందుచే గ్రంథాలయమును ఒక సేవాకేంద్రముగా నేర్పాటుచేసి తద్వారా వయోజనవిద్యను రాత్రిపాఠశాలలద్వారా విద్యవ్యాపింపజేయవలెను. అట్టిపాఠశాలలలో ప్రపంచపటాలను, ఆరోగ్యపటాలను ముఖ్యముగనవియుంచి జనులకు బోధించవలెను. ప్రాచీనంలో నలంద, తక్షశిల, అమరావతి, వంటిస్థలాలలో గొప్పవిద్యాపీఠాలు వేలకొలది విద్యార్థులు రాజిల్లుచుండెను. అనాటి సరస్వతిపీఠాలు ముఖ్యముగా మధుర, కాశ్మీరమందలి శ్రీనగరములోని సారస్వతపీఠాలుచేసిన భాషాసేవ అపారం. మననిజాంరాష్ట్రములోని వాడీసమీపంలోని నాగాయిలో ౧౦౦౦ ఏండ్లక్రిందట గొప్ప కళాశాలయున్న, గ్రంథాలయమున్నూ ఉండినట్లు శాసనములవలన తెలియవచ్చినది. అయితే యింతటి మనపూర్వవైభవం ఇప్పుడీవైభవం యూరోపు అమెరికా ఖండాలకెక్కినది. అచ్చటి కార్నెగీ, ఫోర్డు, రాక్ఫెల్లరువంటి కోటీశ్వరులు ఒకరొక్కరే కోట్లకొలది ద్రవ్యాన్ని విద్యాసంస్థలకున్నూ విశేషించి గ్రంథాలయాలకున్నూ దానంచేసినారు. మనదేశంలో సత్రాలకిచ్చినట్లుగా విద్యాసంస్థలకు మనకోమట్లు సెట్లు ధనికులు ఇచ్చుటలేదు. ఇకముందైనా నువీరు ఈవిషయంలో ఎక్కువశ్రద్ధవహించగలరు. ఈ విధంగా ఒకగంటకాలం ఉపన్యసించిరి.

తర్వాత ఆచార్య కురుగంటి సీతారామయ్యగారు "వేటికాలపుకవితలో సర్కారు [illegible]" అనువిషయాన్నిగురించి ఒకగంటసేపుమాట్లాడిరి. పూర్వకాలంకవితావైభవం, మధ్యకాలంనాటి పాండిత్యం, నిరూపించుచూ ఈ ఆధునికకాలంలో క్రొత్తదారులు త్రొక్కినవారిలో ప్రథములు గురజాడవారున్నూ శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారున్నూ అనిచెప్పిరి. కానికొందరు యువకులు ప్రాపకవిత ఘోరంగా ఉన్నదనికొన్ని ఉదాహరణలిచ్చిచూపిరి. తర్వాత ఇల్లెందుల సీతారామరావుగారు ఆంధ్రసంస్కృతినిగురించి అర్ధగంటకాలం ఉపన్యసించిరి. శేషభాషలలోన భావాలలోను మతాచారములలోను ఆంధ్రులలో ఏవిధంగావిశిష్టతకలదో వారుచక్కగా విశదీకరించిచెప్పిరి. సభకు స్త్రీ పురుషులు సుమారు అయిదారువందలు వచ్చియుండిరి. సభ రాత్రి ౭-౩౦ గంటలకు ముగిసెను.

రెండవదినము 3 గంటలనుండి విద్యార్థుల వక్తృత్వపోటీపరీక్షజరిగెను. సరిగా ౪-౩౦ గంటలకు సభప్రారంభమయ్యెను. బి రామానుజాచారిగారురానందున వారిస్థానములో దీనబంధుగారు తాముదచించిన కొన్ని మద్యపాననిషేధపుపాటలనుపాడిరి. తర్వాత శ్రీ సన్నిధానం సూర్యనారాయణశాస్త్రీగారు తాముటీవలరచించి ముద్రించిన జాతకకథలలో "వ్యాఘ్రజాతకము" అనుకథనువివరించి మనోహరముగాచదివి సభ్యులనానందింపజేసిరి. ఆటుపై శ్రీమతి బూర్గుల అనంతలక్ష్మీదేవిగారు గ్రంథాలయములలో స్త్రీలకుండు స్థానమునుగురించి ఉపన్యసించిరి. ఇప్పటివిధానంలో స్త్రీలకు స్థానమియ్యలేదనియు ఇకముందైనను వారికిప్రత్యేకపు ఏర్పాట్లుచేయవలెననియు ఉపన్యసించిరి. తర్వాత ఆటలలోను వక్తృత్వమందును ఉత్తీర్ణులైన ప్రథమద్వితీయులకు గ్రంథాలను వెండిపతకములను బహూకరించిరి. కార్యదర్శిగారి స్థానే మంగళగిరి వీరరాఘవయ్యగారు గ్రంథాలయనివేదికనుచదివిరి. తర్వాత అధ్యక్షులు పావుగంటసేపు ముగింపుమాటలుచెప్పిరి. తర్వాత గుంటూరు ప్రాంతపు ఒకరెడ్డిగారు కొన్నివినోదాలుచేసిరి, ఆటుతర్వాత శ్రీ సువానం సత్యనారాయణగారు మూడు నాట్యభంగిమములను ప్రదర్శించిరి.

రాసున్న జనాభా

హైదరాబాదు హిందూప్రజామండలి వారిట్లు తీర్మానించినారు –

"రానున్న జనాభాలో అందరుహిందువులున్నూ కేవలంహిందూలని మాత్రమే వ్రాయించేది వారివారి కులాలనుగురించి వ్రాయించవద్దు మరియుతమభాషయేమిటంటే "హిందీ" అనివ్రాయించేది"

అజీజు మంత్రి అభిభాషణము

భోనగిరి, డిసెంబరు ౧౪

సయ్యదు అబ్దులజీజు మంత్రిగారు ౧౪ డిసెంబరునాడు యాదగిరిలోని లక్ష్మీనృసింహోత్సవంలో విందులో పాల్గొని ఇటుచెప్పినారట

మీబమ్ధులపై ప్రభావం వేసేదానికి నేనువచ్చినాను అనుటలేదు అన్నిమతాలవారి ఆధ్యాత్మికౌన్నతిని విచారించుకొనుట నాఉద్యోగవిధులలో చేరినదని ఈరాష్ట్రంలో అందరున్నూ బాగా ఐకమత్యంతో ఉన్నారు, హిందూముస్లింసంఘాలుకలిసియున్నవి మాఊండి ఈ గట్టుఒకముసల్మానుడ దీనిచుట్టూఉండే భూమిఅంతా గొప్పముసల్మానుడైన || పాలర్గ గుబవార్దరది అట్లునా [illegible]

[illegible] దేవాలయము [illegible] తీర్చుచున్నారు [illegible] అంతరంగికజీవనవిధులను [illegible] వ్యవహరించుచున్నారు [illegible] మనగ్రంథములనుండి [illegible] ఆనుభవిని [illegible] మంచి [illegible] నారికోరకైరున్నారు"

సికింద్రాబాదు కోర్టులు

సికింద్రాబాదు కోర్టులు క్రిస్మసుపండుగకుగాను మూయబడినవి. ౨ జనవరి ౧౯౪౧నాడు మరల తెరువబడును.

క్రైస్తవ చర్చి కాలేజి ప్రిన్సిపాలు వైఖరి

గాంధిమహాత్ముడు ఆక్షేపించుట

విద్యార్థులకు మహాత్ముని సలహా

కాన్పూరులో క్రైస్తవచర్చి కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారు కాంగ్రెసు నాయకుల అరెస్టు సమయము లందు కాలేజికి పోకయుండిన విద్యార్థుల విషయమున అవలంభించిన వైఖరి పెద్దచిక్కు తెచ్చిపెట్టి నట్లు వార్తవచ్చినది. ఈ విషయంలో విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షునికిని గాంధిమహాత్మునికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి. ఈ వివాదంలో నే ఆ కాలేజిలో ఒక ప్రొఫెసరగు పి. ఆక్రాయిడ్ గారు రాజీనామా ఇచ్చినారు. ఆ ప్రిన్సిపాలుగారు ముసల్మానుల విద్యార్థులు అల్పసంఖ్యాక సంఘమునకు చెందినందువల్ల తమకుం దేమక్కు అనుసమర్థించుకొనుటకై పట్టుదలవహించవలెనని సూచించుచు లేఖనొక దానిని ముసల్మాను విద్యార్థుల సంఘము యొక్క కార్యదర్శికి వ్రాసినట్లు చెప్పబడుచున్నది.

విద్యార్థుల మితిమీరిన రాజకీయోత్సాహము తంతవ్యముకాని, ప్రిన్సిపాలుగారి వైఖరి క్షంతవ్యముకాదని గాంధిమహాత్ముడు తనలేఖలో వ్రాసినాడు. విద్యార్థులకు వారిచ్చిన వాదిని ఆదర్శపురుషులనుగ నమ్ముటకు హక్కున్నది కాని జాతీయవిరుద్ధము లైనట్టియు, భిన్న జాతుల వారలందు మనసంఘములో ఒకరొకరికి వైమనస్యాలు ప్రకటించునట్టియు అభిప్రాయములనుకలిగియుండుటకు ప్రిన్సిపాలు లేదని ఆలేఖలో చెప్పబడినది.

తనకళాశాలలెల్ల సాగవలెనో నిబంధనలనురచించుహక్కు ప్రిన్సిపాలుగారికున్నది కాని ఆ నిబంధనలనునిరాకరించి అకళాశాల మానుకొను హక్కు విద్యార్థులకునున్నదని మహాత్ముడు తెలిపినాడు.

కాబట్టి విద్యార్థులకు గౌరవమైనమార్గము ఏమనగా ముందుగా తగినంత హెచ్చరిక చేసి ప్రయోజనము లేనిచో అకళాశాలవదలి, ఆ ప్రిన్సిపాలుగారు అక్కడనున్నంతవరకు దానిని బలపరచరాదని క్రమబద్ధమైన ఆందోళన చేయుటయే. ఆ యుక్తి హిందూముసల్మానుభేదములను లేగనీయరాదు.

తిరుపతి దేవస్థానం ఆఫీసులో హరిజనులకు ఉద్యోగములు

దేవస్థానంకమిటీతీర్మానము

తిరుపతి, డిశంబరు ౧౭

పైకమిటీవారి గు గడచినవారము జరిగెను, తిరుమలదేవునికి వెండిరథము తయారు చేయుటకు ౧౨౦౦౦౦ తీర్మానించిరి. దేవస్థానఆఫీసులో ప్రతియేడు, ఉద్యోగములలోను ౪ బ్రాహ్మణేతరులకున్ను, ౧ హరిజనునకు, ౨ బ్రాహ్మణులకు యివ్వవలసినదిగా తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము దేవాలయములోని యుద్యోగములకు, సంస్కృత పాఠశాలలకు అన్వయించదనియు తీర్మానించిరి.

(ఆంధ్రపత్రిక)

జయకరు గారిపై పోర్చుగీసు నిషేధము

గోవాయందలి పోర్చుగీసువారి ప్రభుత్వము గోవాలో ప్రివీకౌన్సిలు మెంబరు ఎం. ఆర్. జయకర్ గారు రాకూడదని నిషేధం విధించినది. జయకర్ గారిని గోవాలో సరస్వతీమందిర సాహిత్యసంఘము (సరస్వతీమందిర్ లిటరరీ అసోసియేషను) వారు తమరజతోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించుటకై ఆహ్వానించియుండిరి. మొదట బొంబాయి లెజిస్లేటివ్ స్పీకరగు జి. వి. మావలంకారుగారిని ఆహ్వానించగా వారిపైనిషేధము ప్రభుత్వమువారిచే ప్రయోగించబడెను. ఎందుకిట్లు నిషేధించవలెనో సమాధానము గోవా ప్రభుత్వమునుండి కోరవలసినదని జయకరు గారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరినట్లు తెలియుచున్నది.

భారతదేశంలో విమాన నిర్మాణ పరిశ్రమ

ఇండియాప్రభుత్వము వారి ఆదరణ

భారతదేశంలో విమానాలను, మోటారుకారులను, ఓడలను నిర్మించు యత్నాలకు ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఆదరంతో సహకారము చేతరని ఇండియాప్రభుత్వవాణిజ్యాంగశాఖ ప్రకటనయొకటి తెల్పుచున్నది.

విమాన నిర్మాణవిషయంలో, అమెరికా ప్రవీణులసలహాప్రకారము గా భారతదేశంలో విమానాలను నిర్మించేకర్మాగారము నొకదానిని స్థాపించుటకు ఏర్పడిన ఒక ప్రణాళిక ప్రభుత్వమువారి నిరంతరాలోచనలో నున్నదని చెప్పబడినది. ఈ నిర్మాణానికి భారతదేశంలో దొరకని సామగ్రిని యంత్రాలను అమెరికా నుండి తెప్పించుటకును భారతదేశంలో ఆకార్ఖానాకు తగినతావుసంపాదించుటకును ప్రభుత్వం ఏర్పాటు వీలైనంత చేసినారు. ఈ ప్రణాళికమూలకరలం తయారుచేయించేవిమానాలను కొనుటకు ప్రభుత్వము వారు ఒప్పుకొన్నారుకూడ.

ఓడల నిర్మాణపుపనికి విశాఖపట్టణంవద్ద సముద్రపురేవు నిర్ణయించబడినది, అక్కడిభూమిని ఈ ఓడల నిర్మాణయత్నమునకు పూనినవారికి ప్రభుత్వమువారు కౌలుకిచ్చినారు. ఓడలయింజనుల, ను భారతదేశంలో నిర్మించవీలులేదు. వాటిని ఈ యుద్ధసమయంలో ఇతరదేశాలనుండి తెప్పించుటకష్టము, వీలైనంతవరకు ఈ విషయంలో బ్రిటిషువారు సహాయం చేయవలెనని ఇండియాప్రభుత్వము వారు కోరినారు,

ఇక మోటారు కారులనిర్మాణ విషయంలో ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారికి చూపినఒక్కటే ప్రణాళికప్రకారము అమెరికానుండి మోటారుకారులవిడిభాగాలను తెప్పించి ఇక్కడ అతుకబెట్టుచుండు పనికొంతకాలము సాగినతర్వాత ఇక్కడనే వాటినిర్మాణమునకై యత్నించబడునని తెలుపబడినది, కానిఇట్లుచేయుటవలన భారతదేశం ఇంకా దేశాలమీదనే ఆధారపడియుండును—మరియు ఇపుడు సైనిక శాఖవారికి కావలసిన మోటారుకారులు లభించుచున్నందువల్ల, ఆశాఖవారు క్రొత్తమోటారుకారుల నిర్మాణమునకు ఉత్సాహముకలిగియుండలేదు. ఈ కారణములచే మోటారుకారులనిర్మాణ విషయంలో ఇప్పట్లో ఇండియాప్రభుత్వము వారు ఉత్సాహమును చూపలేకున్నారని ప్రకటనలో తెలుపబడినది.

నోటీసు అజుజానిబు నరహరి పెద్ద నారాయణశెట్టి సాకీన్ యాపర్లయిలాఖ సమస్థాన్ వనపర్తి—

యెందువల్ల సమస్తజనులకు తెలియచాయటం యేమంటే సమస్థానం వనపర్తి యిలాకాలోచేరిన వనపర్తి కోడుగారి మ్మలోనున్ను యీక్రింది హద్దుబందులుగల ఒకయకరం కంపోండులోనుండు కోటాలు వ యిల్లు, ఆబిదెంగిన్ని, ఆయలింజ వ కాలీస్థలము యేక్కము నాకు నాతమ్ముడగు చిన్ననారాయణ సమోహిలోవున్నది— అట్టి కంపోండులోనుండు కోటాలు వగైరా నాకు తెలియకుండా నాతమ్ముడు యితరులకు కిరాయలకు వ అమ్మకలచుకున్నట్లు నాకు నగితెలుస్తువున్నది— గావున యెవరైనను నాకు తెలియకుండా నాదస్తఖతులేకుండా రహిన్ గాని వ విక్రయంగాని వ కిరాయకుగాని తీసుకొనకూడదు— అట్లు తీసుకున్నట్లు అవుతే నష్టకష్టములకు బాధ్యులుకాగలరు గావున సర్వజనులకు తెలియుటకై ప్రచురింపనైనది—

కంపోండు హద్దుబందులు: పుత్తరం రాజవీధి, పశ్చిమం కొండా నంజన్న కల్వ యాశ్వరయ్య కంపోండు, తూర్పు దండు ఆగయ్య, తెలుకుంట బాలక్రిష్ణయ్య కంపోండు, దక్షిణం కాస్తుజమీను

ఇట్లు

నరహరి పెద్దనారాయణ

భారతదేశ రాజకీయపు చిక్కుసమస్య

వైస్రాయిగారి ప్రాతమాట

డిసంబరు ౧౬వ తేదిన కలకత్తాలో "అసోసియేటెడ్ చేంబర్ ఆఫ్ కామర్సు" అను వాణిజ్యసంస్థయొక్క వార్షికసభలో ఉపన్యసించుచు వైస్రాయి లిన్లిత్ గోగారు భారతదేశము బ్రిటిషువారికి యుద్ధములో చేయుచున్న సహాయమును మెచ్చుకొనిరి. యుద్ధావసరములు ప్రోత్సహించుటచే స్థాపితములైన క్రొత్తపరిశ్రమలను శాశ్వతముగాని, త్వరలో అల్యూమినియం లోహ పరిశ్రమమంచివృద్ధికిరాగలదని చెప్పిరి.

భారతదేశ రాజ్యాంగసమస్య పరిష్కారము లేకతోడ్పడవలసినదని విన్నవించుచు వైస్రాయిగారు ఇట్లు చెప్పిరి. "ఇంతవరకు సార్వభౌమప్రభుత్వమువారును, వారిపక్షమున నేనును మాత్రము ముందుగా ఆలోచనలను చేసితిమి. భారతదేశమును మేము ప్రకటించియున్నట్టి డొమినియన్ స్టేటస్ అనుస్థానమునకు సాధ్యమైనంతత్వరలో చేర్చుటయే నా ఉద్దేశ్యముగా నుండగలదు",

భారతదేశ రాజకీయనాయకులును, రాజకీయపక్షములును ఇపుడు ఒకచోటనమావేశమై తమలో తాముఒకమాటకువచ్చుటకు యత్నించవలెనని అ సేకుల చేయుచున్న సూచనలవిషయంలో సార్వభౌమప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణమైన సానుభూతి గలదని వైస్రాయిగారు చెప్పిరి.

మజ్లిస్ అహ్రారువారి సత్యాగ్రహము

లాహోరు, డిసంబరు ౨౧

మజ్లిస్ అహ్రార్ వారి సత్యాగ్రహ ఉద్యమాన్ని పంజాబులో నేటిమధ్యాహ్నం ప్రారంభం చేసినది, మౌలానా హబీబురహిమానుగారు జామామసీదులో ప్రార్థనలఅనంతరం యుద్ధప్రతికూలోపన్యాసం నొసగిరి,

వారు మసీదునుండి బయటికి రాగానే అక్కడ పోలీసుబంట్రోతులతో కాచుకొనియుండిన పోలీసుసబిన్స్పెక్టరువారిని దేశరక్షణ నిబంధనలక్రింద అరెస్టుచేసిరి,

అంతేకాక డిల్లీలో యుద్ధప్రతికూల కేకలువేయుచుండగా, ముగ్గురు అహ్రారువాలంటీర్లు దేశరక్షణనిబంధనలక్రింద అరెస్టు చేయబడిరి,

శ్రీలక్ష్మణ గోపాల్ (యం.యల్.ఏ.) గారికి ౧౬వ తేదిన ఒకసంవత్సరం విడిశైలు విధింపబడి ఏ క్లాసు యివ్వబడెను.

పండిత గోవిందమాళవ్య యం. యల్. ఏ. గారికి ౧ సంవత్సరము డా॥ తుంగమ్మ యం. యల్. ఏ. గారికి ౪ నెలలు విడిశైలు విధింపబడెను.

సువర్ణవిశ్వనాథశాస్త్రి

ఎచటనున్నాడు?

మా తమ్ముడు చి॥ సువర్ణవిశ్వనాథశాస్త్రి ఆరునెలలక్రిందట కాళీపట్టణమునుండి మార్గములో నున్నాడు విశ్వనాథశాస్త్రి ౧౯౩౦వ సంవత్సరమునుండి కాంగ్రెసులో మాతో పాటు పనిచేయుచున్నాడు. రెండుసార్లు కారాగారవాసము చేసెను బ్రహ్మచారి, వయస్సు ౨౯. సమర్థుడైన జ్యోతిష్కుడు. ఒకసంవత్సరము హుజూరాబాదు నగరములో నివాసముగా నుండెను. హైదరాబాదు రాష్ట్రీయులలో ఆంధ్ర ప్రాంతమునకు వచ్చినచో మాకు వ్రాయగోరెదము. మాతల్లిగారస్వస్థతగా నున్నారు. వానిరాక అత్యవసరము.

సువర్ణ శ్రీరామనృసింహాం
సువర్ణబ్రహ్మదేవశాస్త్రి
తణుకు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్యాగ్రహులు

శ్రీ యస్. రంగారెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. (ఎం ఎల్.ఏ.) గారు ౧౬వ తేదీ మధ్యాహ్నము ౧-౩౦ గంటలకు కొటారుకోరులో కడపనదిప్రొద్దుటూరుసమీపములో ఉండురామేశ్వరము గ్రామములో శ్రీరామలింగస్వామి ఆలయమువద్ద యుద్ధవ్యతిరేకకేకలువేసి సత్యాగ్రహమొనర్చిరి.

జమ్మలమడుగుడిప్యూటీ సూపర్ ఇన్ స్పెక్టరు తరువాత వెంటనేఅరెస్టు చేసికారులో ౧౫మైళ్ళ దూరమునఉండు ముద్దనూరుగ్రామములో మకాము చేయుచుండిన జమ్మలమడుగు సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట హాజరుపెట్టిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు ఆరునెలలకఠినశిక్ష యొసగిరి, బి క్లాసుకుశిఫార్సుచేసిరి.

యుద్ధప్రతికూలకేకలు వేసినందుకు హొస్పేటలో౧౩వ తేదీ అరెస్టు చేయబడిన శ్రీ బి. అనంతాచారి యం. యల్. యే. గారు విచారణకు గాను బళ్ళారిజెయిలుకుపంపబడిరి. బళ్ళారిసబుడివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు అనంతాచారిగారికి ౬నెలలకఠిన శిక్ష, రూ.౩౦౦ జుర్మానా, అది చెల్లించని యెడల మరి౩నెలలు శిక్ష విధించిరి, బి క్లాసుయివ్వబడెను.

అనంతాచార్యులుగారు ౧౬వతేది ౧౦ గంటలకు హొస్పేటలో సుమారు వేలజనసంఖ్యయెదుట యుద్ధప్రతికూల కేకలనువేసిన దుకు గాను పోలీసు సర్కిల్ యిన్ స్పెక్టరుచే అరెస్టుచేయబడిరి.

శ్రీ పెరుమాళ్లు నాయుడుగారు ౧౬ తేదిన ఉదయము ౧౦గంటలకు కందుకూరు లోకల్ ఫండ్ సత్రమువద్దగర ౩౦౦౦ మంది ప్రజలు గలసభలో యుద్ధవ్యతిరేక నినాదములతో సత్యాగ్రహముచేసిరి. వెంటనేపోలీసు యిన్ స్పెక్టరుగారు అరెస్టుచేసిరి. వెంటనేడిప్యూటీ కలెక్టరుగారి కోర్టునకు తీసుకొనిపోబడిరి. విచారణప్పుడు కోర్టు వెలుపల ౪౦౦౦ మంది ప్రజలు గుమిగూడి శాంతముగా యుండిరి. ౬మాసములు విడిశిక్షను విధించుచు తీర్పుచెప్పిరి, బి క్లాసునిచ్చిరి.

ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు శ్రీగుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు అనకాపల్లి గాంధి మార్కెటులో ౧౭వతేదిఉదయము ౧౦-౩౦ గంటలకుసత్యాగ్రహముచేసిరి. సబుయిన్ స్పెక్టరు అరెస్టుచేసి అనకాపల్లి మకాములోవున్న సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు గారియెదుట హాజరుపెట్టిరి. ౬మాసముల విడిశిక్షను, ౨౦౦రూపాయలజరిమానా విధించిరి జరిమానా చెల్లించకుంటే మరొకమాసము విడిశిక్షను.

శ్రీయుత శేబూరు సుబ్బారామిరెడ్డి ఎం-ఎల్-సి-గారుబుచ్చిరెడ్డిపాలెమునుండి కొవలి గ్రామం నకుకారుమీద ౧౭వతేది ఉదయమువచ్చి మూడుమారులు యుద్ధవ్యతిరేక ప్రచారముచేయగా కొవలిసర్కిలుయిన్ స్పెక్టరుగారు అరెస్టుచేసి కొవలిపోలీసు స్టేషనుకు తీసుకొని పోయిరి, అక్కడనుండి రెడ్డిగారిని డిప్యూటీకలెక్టరు ఆఫీసుకు తీసుకొని పోయిరి. అక్కడఆరుమాసములు శిక్షయు, ఆయిదువందల రూపాయల జుర్మానాయు. అది చెల్లించనిచో మరి నాలుగు మాసములు శిక్షయు విధించబడెను. బిక్లాసుయిచ్చిరి—

హెచ్.సీతారామరెడ్డి యం-యల్-యే-గారు ౧౬వ తేది పదివేలమందిసమక్షమునబళ్లారిలో రథంవీధిలో సత్యాగ్రహం చేయగావారిని అరెస్టుచేసి ౬నెలలు కఠినశిక్ష రూ.౩౦౦జుర్మానా, అదియివ్వనిచో మరిమూడునెలలు శిక్షవిధించిరి. బి తరగతిఇవ్వబడెను.

మద్రాసు కౌన్సిలుసభ్యులు, విశాఖపట్నము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు విజయనగర పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును అగు శ్రీపసుమర్తి వీరభద్రస్వామిగారు ౧౯వ తేదియుదయము ౧౧గంటలకువిజయనగరములో పురపాలక కార్యాలయావరణయందు జరిగిన పెద్దసభలో ఉపన్యసించుచు, యుద్ధప్రతికూలవాక్యములు ఉచ్చరించిసత్యాగ్రహంచేసిరి. సర్కిలుయిన్ స్పెక్టరుగారు వెంటనే అరెస్టుచేసిరి.

మద్రాసు శాసనసభ్యులు, విశాఖపట్టణజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులునగు శ్రీపూసపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజాగారు విజయనగరానికి ౬మైళ్లలోనున్న జొన్నవలస గ్రామమునందు ౧౬వ తేదిమధ్యాహ్నము ౧గంటకు సత్యాగ్రహముచేసిరి. పోలీసువారు శ్రీరాజాగారిని అరెస్టుచేసిరి. సబు కలక్టరు జనాబుమొయినుద్దీన్ ఖానుసాహెబు సమక్షమున శ్రీపసుమర్తి వీరభద్రస్వామి, శ్రీపూసపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజాగార్లను హాజరుపెట్టిరి. శ్రీలక్ష్మీనరసింహరాజాగారికి ౧౮నెలలు కఠినశిక్ష విధించుచు, ఎ క్లాసు ఇచ్చిరి. శ్రీవీరభద్రస్వామిగారికి ౧౮నెలలు కఠినశిక్షవిధించుచు బి క్లాసుయిచ్చిరి.

శ్రీయుత కడ్డరంగయ్యనాయుడుగారు ఎం. ఎల్ ఏ., మదరాసు అసెంబ్లీలో చెన్నపట్నం ప్రతినిధి, కార్పొరేషను కౌన్సిలరు, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు డిసంబరు౧౬వ ఉదయం ౬గం. మదరాసులో తమయింటివద్ద నిమరలో నుండగనే పోలీసు ఇనిస్పెక్టరు థామసుగారు వచ్చితెలిపి ఇండియాడిఫెన్సునిబంధనలు ౨౬(౨) ప్రకారం అరెస్టుచేసి పెనిటెన్షియరీ జెయిలుకు తీసుకపోయిరి.

శ్రీనాయుడుగారు ఈరోజు ౯గంటలకు ఇంటివద్దబయలుదేరి ముఖ్యవీధులగుండా మౌనంతో నడిచి తోవలో దేవాలయములందు ప్రార్థనలు చేసి ౧౦-౩౦గంటలకు కందస్వామిగుడివద్ద యుద్ధ ప్రతికూల ప్రబోధం గావించి సత్యాగ్రహం చేయదలచినట్లు ముందుగనే పోలీసుకమిషనరుకు తెలియజేసియుండిరి.

డా॥ ముల్పూరిరంగయ్యగారు, ఏలూరుజిల్లా బోర్డుఅధ్యక్షులు, అ.భా.కాం సంఘసభ్యులు నిన్న సత్యాగ్రహం చేసినందున పెదపాడులో అరెస్టుచేయబడినవారు, డిసంబరు౧౬వ తేది డివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడిరి ౯నెలలు కఠినశిక్ష, రూ౫౦౦జరిమానా, అదియివ్వనిచో ౩నెలలు శిక్షవిధించబడిరి బి.తరగతి ఒసంగబడెను వీరు౧౫వ తేది సాయంత్రం పెదపాడు గ్రామంలో సత్యాగ్రహంచేసిరి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులును, కర్నూలుజిల్లాబోర్డు సభ్యులునుఅగు శ్రీయుత నివర్తి వెంకటసుబ్బయ్యగారు ౧౫వ తేది నిన్నటి మధ్యాహ్నమున డోన్ గ్రామమునందు దాదాపు ౨,౦౦౦మంది ప్రజలయెదుట యుద్ధవ్యతిరేకనినాదముల గావించినందులకై కోయిలకుంట్ల పోలీసు సర్కిల్ యిన్ స్పెక్టరుగారిచే అరెస్టుచేయబడిరి. శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారికి ఆ గ్రామమునందు మకాంచేసియున్న జాయింటుమేజిస్ట్రేటుగారగు శ్రీ హెచ్. ఏ అయ్యర్ ఐ. సి. యస్. గారు ౯నెలలకఠినఖయిదు విధించి, బి. తరగతి యొసంగిరి. విచారణసందర్భమున శ్రీయుత వెంకటసుబ్బయ్యగారొక దీర్ఘ స్టేటుమెంటును చదివిరి.

సత్యాగ్రహం జుర్మానాకై యిల్లుజప్తు

రాజమహేంద్రవరము, డిసెంబరు ౧౭వ తేదిని రామచంద్రపురములో సత్యాగ్రహముజరిపినందులకు గాను శ్రీమారిసుబ్బారావు ఎం.ఎల్.ఏ గారికి రాజమండిజాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు ఒకసంవత్సరమువిడిశిక్షయు వెయ్యి రూపాయిల జుర్మానాను విధించిరి. జుర్మానావసూలునిమిత్తము ౧౫ వ తేదిని రాజనగరంపోలీసువారు ద్రాక్షారామంపల్లివద్ద శ్రీసుబ్బారావుగారియిల్లు జప్తుచేసిరి-కాని పోలీసువారు జుర్మానా వసూలుచేయలేకపోయిరి.

ఏలూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షురాలగు జమీందారిణి మందూరిరత్నమ్మగారు ౧౬ వ తేది పురపాలక కార్యాలయ సమీపమున సత్యాగ్రహమొనర్చి యుద్ధప్రతికూలవాక్యములనుపల్కిరి పోలీసువారు శ్రీరత్నమ్మగారిని అరెస్టుచేసి డివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట కేసుపెట్టిరి రత్నమ్మగారికి ౬ నెలలుకఠినశిక్షను, రు ౫౦౦ జుర్మానాను, అదిచెల్లించనిచో మరిమూడునెలల ఖయిదునువిధించిరి. బి-తరగతియందుంచవలెనని శిఫార్సుచేసెను.

బిక్కవలుస్వామి ఎం ఎల్ సి.గారు ౧౬వ తేదిఉదయం కాటిపాకలో తమయింటిముందర సత్యాగ్రహంచేసినందున సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుచే అరెస్టుచేయబడి అమలాపురంతేబడిరి ఇచట సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారువిచారించి ౧సం॥ కఠినశిక్ష, రూ ౧౫౦౦ జుర్మానాఅదియివ్వనిచో మరి ౬నెలలు శిక్షవిధించిరి.

అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యుడగు పిడతల రంగారెడ్డిగారు ౧౫వ తేది సాయంత్రం గిద్దలూరువద్ద ౩౦౦౦ ప్రజలసమక్షంలో, యుద్ధప్రతికూలధ్వానాలొనర్చి సత్యాగ్రహంచేసిరి. అచ్చటనే మకాం వేసుకొనియున్న మార్కాపురం జాయింటుమేజిస్ట్రేటు, వెంటనేరంగారెడ్డిగారిపై కేసువిచారణచేసి ఒకసంవత్సరము కఠినఖయిదు, రు ౫౦౦ జరిమానా, అదిచెల్లింపనిచో మరిమూడు నెలలుఖయిదునువిధించిరి,

మదరాసు కౌన్సిలుసభ్యులగు శేబూరిసుబ్బరామిరెడ్డిగారు, ౧౬ వ తేదికావలిలో మునసబు కోర్టుయెదుట సత్యాగ్రహంచేసిరి: కావలి డిప్యూటీమేజిస్ట్రేటుయెదుట విచారణజరిగెను. మేజిస్ట్రేటుగారు రెడ్డిగారికి ౬నెలలు కఠినశిక్ష రూ ౫౦౦ జుర్మానా. లేనిచో మరి ౪నెలలశిక్షనువిధించి బి-క్లాసు శిఫార్సుచేశారు

డిసంబరు ౧౭వతేదిఉదయము ౧౦ గంటలకు జి. నారాయణమూర్తిగారు అనకాపల్లి గాంధీ మార్కెట్టునందు యుద్ధప్రతికూల వాక్యముల చదివి వాక్స్వాతంత్ర్యముకొరకు సత్యాగ్రహముచేయుచున్నామనిరి. వెంటనే పోలీసు అధికారులు అరెస్టుచేసి ఇచ్చట క్యాంపుచేసి ఉన్న శ్రీ విశాఖపట్నం సబుకలెక్టరుగారి వద్దకు తీసుకొని వెళ్లిరి వారు విచారణచేసి ఆరుమాసములు విడిఖయిదున్ను, రు.౨౦౦లు జుర్మానాయున్ను, అది చెల్లించనిచో మరిఒకనెల ఖయిదున్ను విధించి బి క్లాసు యిచ్చిరి,

మదరాసు యం. యల్. ఏ. చంద్రమౌళిగారు (గుంటూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు) ౧౭వతేదిని ౧౧గంటలకు కూచిపూడిలో సత్యాగ్రహంచేసిరి. యుద్ధప్రతికూలప్రబోధంగావించిరి వెంటనే పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. వారికి ౬నెలల కఠినశిక్ష రూ౩౦౦జుర్మానా, అదియివ్వనిచో, మరి౩నెలలు కఠినశిక్ష ఒసంగబడెను.

సత్తెనపల్లిలో (డిసంబరు ౯వతేది ఉదయము ౧౧గంటలకు శ్రీ జేతుసామిరెడ్డి యం.యల్ ఏ గారు సత్యాగ్రహము జరిపిరి. పోలీసు సర్కిలు యిన్ స్పెక్టరు అరెస్టుచేసి గుంటూరు సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద హాజరు పెట్టుటకుగాను కారులో తీసుకవెళ్ళిరి

హిందూపురము వాస్తవ్యులయిన శ్రీ డి. కదిరప్ప యం యల్.ఎ (హరిజన)గారు హిందూపురమునకు ౫మైళ్ళసమీపమునగల పరిగిగ్రామమున డిసంబరు౧౯వతేదిన సాయంత్రము ౬గంటలకు సత్యాగ్రహమొనర్చిరి, వారిని పోలీసులు అరెస్టుచేసి హిందూపురమునకు తీసికొనిపోయిరి. అక్కడ మకాముచేయుచున్న డిప్యూటీకలెక్టరుగారు తాలూకాఫీసుభవనమున కేసు, విచారణచేసి, ౬నెలలకఠినశిక్ష నొసంగిరి. బి- క్లాసు నిచ్చిరి.

కాంగ్రెసుసత్యాగ్రహము

౧౫వ తేది సత్యాగ్రహముచేసినందుకు అరెస్టు అయిన శ్రీ కూచలేగారికి ౬నెలలవిడిశిక్షయు ఒసగబడెను శ్రీ వామనరావుపుటేలుగారికి ౬ నెలల సులభశిక్ష, శ్రీ మాధవరావు దేశ్ ముఖుగారికి ౪ నెలలశిక్ష, రూ ౧౦౦ జరిమానా, దానిని చెల్లించనియెడల మరిరెండునెలలు విడిశిక్షవిధింపబడెను.

౧౪వ తేదిన కిరోలీ గ్రామంలో సత్యాగ్రహం చేసిన శ్రీ భావాజీ యం.యల్.ఏ గారుఅరెస్టుచేయబడిరి. ౬ నెలలవిడిశిక్షయు బి. తరగతి ఇవ్వబడిరి.

శ్రీ దేవకీనందన్ నారాయన్ గారు [తూర్పు జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షుడు ఏ.ఐ.సి.సి. సభ్యుడు] జాలగాన్ లో ౧౫వ తేది ఉదయమున సత్యాగ్రహం చేసినందుకై అరెస్టుచేయబడిరి. వారికి ౬ నెలల విడిశిక్షయు యివ్వబడెను.

యూసఫ్ మెహరలీగారు

౧౫వ తేది ఉదయమున సత్యాగ్రహంచేయునట్లు పోలీసుకమిషనరుకు తెలియజేసిన ఏ ఐ సి సి సభ్యుడు కాంగ్రెసుసోషలిస్టు పార్టీ నాయకుడగు యూసఫు జే మెహరలీగారు దేశరక్షణ నిబంధనలక్రింద తేకువజాము ౫ గంటలప్పుడు అరెస్టు చేయబడిరి. వారిని నాసిక్ జెయిలులో నుంచెదరని తెలుస్తున్నది.

శ్రీ సత్యదేవవిష్ణుదేశపాండేగారు చిక్లిలో సత్యాగ్రహంచేసినందుకు అరెస్టుచేయబడి బొల్డానాజెయిలుకు గొనిపోబడిరి.

శ్రీ సవాయి మల్ జెయినగారు (ఏ ఐ.సి.సి సభ్యుడు) పండిత యన్. పి మిశ్రా యం-యల్.ఏ గారుసత్యాగ్రహం చేసినందుకుఅరెస్టుచేయబడిరి. ఇరువురికి చెరి ౬నెలలకఠినశిక్ష విధింపబడెను. సవాయిమల్ గారికి బి తరగతి, శ్రీ మిశ్రాగారికి ఏ. తరగతి సిఫార్సు చేయబడెను.

సత్యాగ్రహంచేసినందుకు అమరావతిలో అరెస్టుఅయిన చాందూరు తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీఅధ్యక్షుడు శ్రీ కే.టి. దేశముఖ్ గారికిని, ప్రముఖ పట్టలవర్తకుడు సేట్ మోహన్ భాయి నారాయణజీ గారికిని డిసెంబరు౧౬వతేది కోర్టు ముగిసేవరకు శిక్షయు చెరి ౨౦౦ రూ జుర్మానాయు విధింపబడిరి. జుర్మానాచెల్లించనియెడల శిక్షఏమియు తెలుపనికారణమున వారు జుర్మానా చెల్లింపనిరాకరించినను వదలివేయబడిరి.

సత్యాగ్రహనిమిత్తము అరెస్టయిన శ్రీ హరేంద్రకుమార్ యం. యల్.ఏ.గారికి ౧౬వ తేదిన ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్షవిధింపబడెను- 'ఏ' క్లాసులో నుంచబడిరి.

శ్రీ జలాంసింగు పోతిఘోలి, యం.యల్.ఏ గారికి (హరిజన్) డిసంబరు ౧౭ వ తేదిన ౬నెలల కఠినశిక్షవిధింపబడెను

శ్రీ యన్ మకర్ లాలు జెయినగారికి (ఏ ఐ సి సి.సభ్యుడు) దేశరక్షణ నిబంధనలక్రింద ౪ నెలలు శ్రీఅనంతరామన్ యం యల్ ఏ గారికి ౬ నెలలు కఠినశిక్ష జబల్పూరులో డిసెంబరు ౧౭ వ తేదినవిధింపబడెను.

డిసంబరు ౧౯ వ తేది ఉదయం మదరాసు నుండి గ్రాండుటుంకు ఎక్స్ప్రెసులో వార్ధాకు పయనమైన తమిళనాడు కాంగ్రెసుకమిటీఅధ్యక్షుడు శ్రీకామరాజ నాడారుగారు సూళూరులో అరెస్టుచేయబడిరి శ్రీనాడారుగారు ౧౦౦౦ మంది సత్యాగ్రహులపట్టికను మహాత్మాగాంధిగారి అనుమతిపొందుటకు వర్ధాకెళ్ళుచుండిరి. వారితో శ్రీ అర్.నాగరాజన్ గారుకూడా పోవుచుండిరి.

పోలీసువారు శ్రీకామరాజనాడారుగారివద్దనుండిన సత్యాగ్రహులపట్టికను వశపరచుకొనిరి

శ్రీమతిలక్ష్మీభారతి (యం యల్.యే) గారు శ్రీయల్.కృష్ణస్వామిభారతిగారిసతి, తిరుప్పరంకుండంలో యుద్ధప్రతికూల కరపత్రాలపఠనపంచుచూ సత్యాగ్రహంచేసినందుకు అరెస్టుచేయబడిరి. మధుర్ జిల్లా అడిషనలు మేజిస్ట్రేటుయెదుట రెండునేరాలకు ఒక్కొక్క-దానికి ౬ నెలల విడిశిక్షనువిధించి ఎ-క్లాసుయిచ్చెను.

శ్రీమతి లక్ష్మీశంకరయ్యరు యం-యల్-ఏ గారు ౧౯ వ తేదిన గుడియాత్తం మునిసిపాలిటీలో యుద్ధవ్యతిరేకప్రకటనలుచేసి సత్యాగ్రహముచేయగా అరెస్టుచేయబడిరి వెల్లూరు సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఆమెకు ౬ నెలవిడిశిక్షనువిధించి బి-క్లాసునిచ్చెను

డిసంబరు ౧౯ వ తేది మధ్యాహ్నం సత్యాగ్రహం చేసిన అప్పాయుశాస్త్రి యు కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి శ్రీకృష్ణమాచార్య యం యల్.ఏగారి కేసువిచారణ ౧౯ వ తేదిన గోబిచెట్టిపాళెములో జరిగి వారికి ౬ నెలల విడిఖయిదువిధింపబడెను

ముల్తాయితాలూకా కాంగ్రెసుకమిటీకార్యదర్శి సోభారాంజీగారు ఆక్షేపణీయమగుప్రసంగములు చేసినందుకై దేశరక్షణానిబంధనలక్రింద అరెస్టుచేయబడిరి బెటల్ పోలీసులు ముల్తాయితాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయమును కూడా సోదాచేసిరి

సంయుక్తరాష్ట్ర కాంగ్రెసుపార్టీ చీఫ్ విప్పు పండిత వెంకటేశనారాయణ తెవారిగారికిని, శ్రీస్వామిగుప్త (యం.యల్.ఏ) గారికి శ్రీవిశ్వనాథశాస్త్రిగారికిని కొమావరు నగరమేజిస్ట్రేటు చెరి ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్షవిధించెను. సంయుక్తరాష్ట్ర సెంబ్లీసభ్యులగు శ్రీకేశవప్రసాద్, శ్రీదైయక్ ఉపాధ్యాయగార్లు తాము సత్యాగ్రహముచేయునట్లు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు తెలుపగా అరెస్టుచేయబడిరి వారికి చెరిఒకసంవత్సరం సాధారణశైశు నొసగబడెను ఇద్దరిని "ఏ" క్లాసులోనుంచుటకు సిఫార్సుచేయబడెను.

మకమ్పూరుజిల్లా గోండావాస్తవ్యులు శ్రీకువార రాఘవేంద్ర ప్రతాపసింగు యం యల్ ఏ గారికి ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్ష, రూ ౫౦౦జుర్మానా విధింపబడెను

సంయుక్తపరగణాల ప్రభుత్వంలో ఇదివరకు విద్యాశాఖమంత్రిగనున్న హాఫీజుమహమ్మదు ఇబ్రహీంగారు, యుద్ధప్రతికూలసత్యాగ్రహమొనర్చినందుకు డిసంబరు ౧౯ వ తేది బిజనూరులో, ఒకసంవత్సరం విడిశిక్షవిధింపబడిరి

శ్రీ సేటు జమ్నాలాల్ బజాజ్ గారు డిసంబరు ౨౦వ తేది ఉదయం ౫ గంటలకు సేవాగ్రామంలో అరెస్టుచేయబడిరి. వారు ఈఉదయం ౭ గంటలకు సత్యాగ్రహం చేయదలచియుండెను. వారికి ౯ నెలల సాధారణశైశు, రూ౫౦౦ జుర్మానా విధింపబడినవి.

గొండియాలో అరెస్టుఅయిన నాగపూరు రాష్ట్రకాంగ్రెసు ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ చతుర్భుజ్ జసానిగారికి డిసంబరు ౨౦వ తేదిన ౬ నెలల కఠినశిక్ష, రూ ౨౦౦ జుర్మానా విధింపబడెను.

శ్రీ బ్రహ్మణిలాల సూర్యవాన్షి [యం-యల్-ఏ-] గారు సాగరములో సత్యాగ్రహంచేసిరి. వారిని పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి-

మధ్యరాష్ట్రఅసెంబ్లీసభ్యులగు శ్రీ విశ్వనాథ్ యాదవ తమాస్కర్, శ్రీ మార్తండరావు ముజుందారుగార్లు యుద్ధప్రతికూల ఉపన్యాసాలొసగిన నేరమునకై చెరి ౬ నెలల కఠినశిక్షవిధింపబడిరి- శ్రీ ముజుందారుగారికి ఏ తరగతి, శ్రీ తమస్కార్ గారికి బి తరగతి సిఫార్సుచేయబడెను.

మన్నాడిగడ్డ యుద్ధప్రతికూలపు కేకలువేసి సత్యాగ్రహంచేసిన రామయ్యగారికి ౨౦వ తేదిన ఒకరూపాయి జుర్మానా విధింపబడెను.

శ్రీ రైజాదా హన్సురాజ్ యం.యల్ఏ [సెంట్రల్] గారు ౨౦వ తేది అడిషనలు జిల్లామేజిస్ట్రేటుచే ౬ నెలల శిక్షవిధింపబడిరి. ఏ తరగతి ఒసగబడెను. శ్రీ హన్సురాజ్ గారు తాను సత్యాగ్రహం చేయుఉద్దేశం కలిగియున్నట్లు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు తెలిపినమీదట వారు బుధవారం వారు అరెస్టుచేయబడిరి

రోహ్తకులో ౨౦వ తేది ఉదయం సత్యాగ్రహంచేసినందుకు అరెస్టుచేయబడ్డ శ్రీమతి ఉగ్రకౌరుగారికి రూ ౨౫లు జుర్మానావిధింపబడెను.

సంయుక్తరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యుడగు సయ్యద్ ముజఫర్ హుసేన్ గారు ౨౦వ తేది మధ్యాహ్నం అరెస్టుచేయబడిరి

౨౦వ తేదిన సత్యాగ్రహంచేసిన అసాము యం యల్ ఏ శ్రీ హోలాధర్ భుయాన్ గారు (కామరూపజిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షులు) అరెస్టుచేయబడి ౬ నెలల సాధారణఖయిదు విధింపబడిరి

చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డుసభ్యుడు శ్రీ ఓ.చెంగంపల్లి యం యల్ ఏ గారు [హరిజను] యుద్ధవ్యతిరేకప్రకటనలువేసి సత్యాగ్రహం చేసినందుకై ౧౯వ తేదిన మీంజూరులో అరెస్టుచేయబడిరి. వారికి రెండునెలల విడిఖయిదువిధించి బి తరగతి నొసగిరి

మదరాసు అసెంబ్లీ కాంగ్రెసుపార్టీ విప్పు శ్రీ వెంకట్రామయ్యర్ యం యల్ ఏ గారు ౨౦వ తేది యుద్ధప్రతికూల ఉపన్యాసమునిచ్చి అరెస్టుఅయిరి వారిపై ౨ నేరాలుమోపి చెరి ౯ నెలల కఠినశిక్ష, రూ ౧౦౦ జుర్మానా దానిని చెల్లించనియెడల మరి ౩ నెలల కఠినశిక్షవిధించిరి. రెండుశిక్షలు ఒకేమారు అనుభవించవలెను. బి క్లాసుఒసగబడెను.

సత్యాగ్రహంసందర్భమున అరెస్టుఅయిన శ్రీ వి.యం, పూనాచా గారికి (కూర్గు ఏ ఐ సి.సి. సభ్యుడు) ౯ నెలలవిడిశిక్షయు, రూ౫౦ జుర్మానా విధింపబడెను బి క్లాసుయివ్వబడెను,

ఉర్దు పుస్తకాలు

కవిరాజు హాజీనాన్ దాసు గారిచే రచియించిన ఉర్దుపుస్తకములు అన్నియుదొరుకును.

హిదాయతునామాఖావిందు	వె.౦-౧-౬-౦
హిదాయతునామా బీవి	౦-౨-౬-౦
హిదాయతునామా బచ్చేగాన్	౧-౦-౦
హిదాయతునామా గిజా	౦-౧-౬-౦
హిదాయతునామా సెహతు	౦-౮-౦

యీ ధరలు రెండు నెలలుమాత్రముండును.

వలయువారు —

చందా నారాయణశెట్టి,

చార్ కమాన్ హైద్రాబాదుదక్కన్

అని వ్రాయవలయును.

సంయుక్త రాష్ట్ర-సెంబ్లీడిప్యూటీ. స్పీకరు అబ్దుల్ హకీము గారు డిసంబరు ౧౬ వ తేది ఒక స్త్రీ కోర్టుముగిసేవరకు నిర్బంధశిక్షయు, రూ ౧౫౦ జరిమానాయును, దానిని చెల్లించని యెడల 3 మాసాలవిశేష శిక్షను విధింపబడిరి— శ్రీ గోస్వామి రాధామోహనసింగు యం- యల్- ఏ- గారు ౧౬ వ తేదీ బాల్లియాలో ౧సం. కఠిన శిక్ష విధింపబడిరి— కల్పితుండైవచ్చినవార్తనుబట్టి శ్రీ శత్రుఘ్నసింగు గారికి ౧౮ నెలలకఠినశిక్ష, రూ 3౦౦ జరిమానా దానిని చెల్లించనియెడల మరి ౬ మాసాలశిక్ష విధింపబడ్డట్లు తెలియవచ్చెను— శ్రీ చౌదరిపరగిలాలు యం.యల్-ఏ-గారికి ౧సం. శిక్షైను ఒసగబడెను—

శ్రీ శేశవగుప్తా యం. యల్. ఏ. గారు(ముజఫరపూరు) సత్యాగ్రహం చేసినందుకై అరెస్టు చేయబడిరి.

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వ మాజీవిద్యామంత్రి పండితప్యారీలాలశర్మాగారు ౧౭ వ తేది సత్యాగ్రహంచేయనెంచిరి—కాని వారిని ౧౬ వ తేదిన ఉదయమే పోలీసుడిప్యూటీసూపరింటెండెంటు అరెస్టుచేసి జెయిలుకు పిలుచుకొనిపోయిరి.

పండితరామకాంతమాళవ్య యం. యల్. ఏ. (యు. పి) గారికి అలహాబాదులో సిటిమేజిస్ట్రేటు ౧సం॥ విడిశైదు విధించిరి. పండిత రామకాంతమాలవ్యాగారికి (ఏ)క్లాసు యివ్వబడెను.

డిసంబరు ౧౫వ తేదిన అంబాడియాలో సత్యాగ్రహం చేసినందుకు అరెస్టు గావింపబడిన నీలగిరి సంస్థాన ప్రజామండలి కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడును, ఏ. ఐ. సి. సి. సభ్యుడునుఅగు శ్రీ కైలాసచంద్రమహంతి గారికి కటకంజిల్లామేజిస్ట్రేటు ౧౬వ తేదిన ౬ నెలల కఠినశిక్షవిధించిరి.

డిసంబరు ౧౬వ తేదిన అభ్యపురిలో సత్యాగ్రహంచేసినందుకు శ్రీ పరమానందదాస్ యం. యల్-ఏ-గారు పోలీసు సూపరింటెండెంటుచే అరెస్టుచేయబడిరి— వారికి ౬ నెలలశిక్షవిధించబడినది.

బర్హాంపూరు మునిసిపాలిటీఅధ్యక్షుడు శ్రీ మజుందారు యం-యల్-ఏ-గారును, మిసెస్ బురూడ్‌గారును సత్యాగ్రహం చేసినందుకై అరెస్టుచేయబడిరి.

శ్రీ యం. బి. నారాయణ్జిగారు (అమరావతి) యుద్ధప్రతికూల కేకలు వేసినందుకు రూ ౨౦౦ జరిమానా విధింపబడిరి.

డా॥ శేషాద్రులాలుకుంరూగారు సత్యాగ్రహం చేసినందుకు ౧ సం॥ శిక్ష విధింపబడిరి

సంయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణశాఖపూర్వ మంత్రి హఫీజుమహమ్మద్ ఇబ్రాహీముగారు డిసంబరు ౧౬వ తేది బిజ్నూరులో అరెస్టు గావింపబడిరి

డిసంబరు ౧౫వ తేదిన అరెస్టుఅయిన లక్నోనగర కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షుడు శ్రీ సి- బి- గుప్తా యం. యల్. ఏ, గారికి ఒకసంవత్సరం విడిశైదువిధింపబడెను, బి. క్లాసులోనుంచబడిరి

తాను సత్యాగ్రహం చేయదలచినట్లు కాశీ జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు తెలియపరచిన పండిత గోవింద మాళవ్యా యం. యల్. ఏ. గారు పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారి కనిష్ఠపుత్రుడు) దేశరక్షణనిబంధనలక్రింద కాశీలో ౧౫వ తేది మధ్యాహ్నం అరెస్టుచేయబడిరి.

ఒక గ్రామమందు సత్యాగ్రహంచేసిన పండిత రామకుమార్‌శాస్త్రి యం. యల్. ఏ. గారు అరెస్టు చేయబడిరి.

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వపార్లమెంటరీ కార్యదర్శి శ్రీ ఆచార్య జుగల్‌కిషోరుగారికి ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్షవిధింపబడెను. వారుతాత్కాలికంగా బి. క్లాసులోనుంచబడిరి.

ముజఫర్‌గంజులో సత్యాగ్రహం చేయునట్లు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు ముందుగా తెలిపియుండిన హరిజన యం. యల్. ఏ శ్రీపూరన్‌మసీగారు డిసంబరు ౧౫వ తేదిన అరెస్టుచేయబడి గోరఖ్పూరు జిల్లాజెయిలుకు తీసుకొనిపోబడిరి.

బద్రితాలూకాకు శ్రీ రాజా బజరాంగ్ యం. యల్. ఏ గారు సత్యాగ్రహమొనర్చుటకు వెళ్ళుచుండగా అరెస్టు చేయబడిరి.

శ్రీ చౌదరీ ... యం యల్. ఏ. గారు (బాదాన్) సత్యాగ్రహంచేసినందుకై దేశరక్షణనిబంధనలక్రింద ౧౫వ తేది అరెస్టుచేయబడిరి

డిసంబరు ౧౬. సోమవారంనాడు సత్యాగ్రహంచేసిన ఏ.ఐ.సి.సి. సభ్యుడు శ్రీ ఎస్.బి. పటేలు ఎం ఎల్ ఏ. గారికి ౬ నెలలకఠినశిక్ష, రూ ౫౦౦ జుర్మానా విధించబడెను

నక్ గ్రామములో సత్యాగ్రహం చేసిన బర్డ్సవికి రూ ౫౦ జుర్మానా విధింపబడెను.

...స్రీ భ్యులు శ్రీ రాజకిషోరుసింగు, శ్రీ యసుబన్షు సాహేబు గార్లకు చెరిఒకసంవత్సరం విడిశైదు విధింపబడెను. ఇద్దరు "ఏ" క్లాసులో నుంచబడిరి.

రసాము యం. యల్.-ఏ, శ్రీ మోహచంద్రబోరా గారికి జిల్లామేజిస్ట్రేటుచే ౬ నెలల విడిశైదు విధింపబడెను, (బి) తరగతి సిఫార్సుచేయబడెను—

సేలంజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు శ్రీ కే-యం-నాచిముత్తుగౌండరు, యం యల్. ఏ గారు తాము ౧గలంలో యుద్ధప్రతికూల వాదమును ప్రసంగించినందుకు ౧౬ వ తేదిన అరెస్టుచేయబడిరి—శంకరిసబ్‌డివిజనలు మేజిస్ట్రేటు శ్రీ గౌండరు గారికి దేశరక్షణనిబంధనలక్రింద ౬ నెలల కఠినశిక్షవిధించి బి-తరగతియొసగిరి.

శ్రీ హెచ్-కే-శఠకోప మొదల్యారు యం యల్ సి, (సేలం) గారు యుద్ధప్రతికూల కరపత్రములను సేలంవిక్టోరియామార్కెటులోపంచి సత్యాగ్రహంచేసినందుకు అరెస్టుచేయబడిరి-సేలం సబ్‌డివిజనలు మేజిస్ట్రేటు శ్రీ మొదల్యారు గారికి ౬ నెలల విడిశైదునొసగి (ఏ)తరగతిలోనుంచిరి-

కృష్ణగిరిలో తనయింటిముందర యుద్ధప్రతికూల వాఙ్మయాన్ని పంచి సత్యాగ్రహంచేసిన శ్రీ పి-టి-వెంకటాచారి యం,యల్,ఏ గారు దేశరక్షణ నిబంధనలక్రింద అరెస్టుచేయబడిరి.

తంజావూరు సబ్‌డివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఖానుగారు శ్రీ నాడిముత్తుపిళ్ళె యం,యల్,ఏ, గారికి ౪ నెలలవిడిశైదు, రూ ౫౦౦ జరిమానా దానిని చెల్లించనియెడల మరిరెండునెలల శిక్షవిధించిరి- శ్రీ పిళ్ళెగారికి ఏ-తరగతియొసగబడెను—

అఖిలభారత కార్మికమహాసభ అధ్యక్షులు డా॥ సురేశచంద్రబెనర్జీ ఎం ఎల్. ఏ, గారు ఇదివరకు సత్యాగ్రహం చేయగా అరెస్టుచేయబడనందున డిసంబరు ౧౫ వ తేది మరల వేరొకచోట సత్యాగ్రహముచేసిరి

నౌకాలియందు కాంగ్రెసుకార్యాలయంవద్ద సత్యాగ్రహంచేసిన హరీంద్రకుమారసూరు, (ఎం ఎల్ ఏ) గారు ఇదేరోజు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇదేరోజు సుకుమారదత్త ఎం.ఎల్,ఏ గారుచ పదంగయందు కేడుఅరెస్టుచేయబడిరి.

లాలా దునిచందు గారు నేడుసాయంకాలం రెండవసారి గాంధిగారినిచూచిరి. పంజాబుసత్యాగ్రహులజాబితాను గాంధిమహాత్ముడు ఆమోదించెను. ౩౦ మంది శాసనసభ్యులు. ౧౫ మంది ప్రచారకులు జెయిలుకుపోవ ఆమోదమును బడలిరని లాలాదునిచందు గారు పంజాబునకు వెడలిపోవుచు తెలిపిరి. పంజాబులో సత్యాగ్రహమునకు ఆక్షేపణయేమిలేదని గాంధిగారు తెలిపిరని వదిరి.

భగవంతరావు మండీలాయి యం యల్.ఏ.గారు, గులాబుచందుచౌదరి యం,యల్.ఏ. గారు ఆరునెలలు కఠినశిక్షవిధించబడిరి,చతుర్భుజ జసాని యం.యల్.ఏ గారు పండిత్ నెర్బుదప్రసాద మిశ్ర యం యల్.ఏ,గార్లు అరెస్టుచేయబడిరి,

అగ్రాజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు సేటు అచలసింగుగారు, ౧౪ వ తేదిన యింటివద్దనే అరెస్టుచేయబడిరి సి.బి గుప్త ఎం,ఎల్,ఏ. గారు గూడ అహ్లైలక్నోలో కాంగ్రెసుమందిరంవద్ద అరెస్టుచేయబడి జెయిలులోనుంచబడిరి.శాసనసభ్యులనల్గురు ౧౫ వ తేది వారివారిపూర్లలో అరెస్టుచేయబడిరి. పార్లమెంటరీ కార్యదర్శులగు శ్రీకోరుగారు పండిత ద్వారకప్రసాదుగారు, లక్ష్మీశంకరు బాజపాయిగార్లు శిక్షింపబడిరి. పండిత వెంకటేశనారాయణ తెవారిగారు (అసెంబ్లీచీఫ్‌విప్), హరినాథశాస్త్రి ఎం ఎల్.సి.గార్లు కూడా వారిపూర్లలో అరెస్టుచేయబడిరి.

డిసంబరు౧౫వ తేది సత్యాగ్రహం చేయునట్లు జలంధర్‌జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు నోటీసుయిచ్చిన శ్రీ రైజాదాహన్సరాజ యం.యల్.ఏ. (సెంట్రలు) గారిని వారియింటిలో ౧౫ వ తేదిన సాయంకాలం అరెస్టుచేసిరి

శ్రీ రైజాదా హన్సరాజ గారిని అడిషనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరుచేయగా మేజిస్ట్రేటు వారిని డిశంబరు ౨౦ తేదీవరకు నిర్బంధంలో నుంచిరి

సేవాగ్రామంలో సింధు చెరుకుపంటల డిపార్టుమెంటుఅధికారి శ్రీ కామత్‌గారు ౧౫వ తేది ఉదయం మగన్వాడివద్ద యుద్ధవ్యతిరేకప్రకటనం చేసినందుకు అరెస్టు చేయబడిరి.

డిసంబరు౧౫ ఆదివారం రసియాపురలో సత్యాగ్రహం చేసినందుకు అరెస్టుచేయబడ్డ శ్రీ లాలా అర్జునసింగ్ హాటే యం యల్.ఏ గారు ౬ నెలలకఠినశిక్ష విధింపబడిరి

అసెంబ్లీసభ్యుల మహంతు లక్ష్మీనారాయణదాస్, శ్రీజమునాలాలుచౌధరీగార్లు సత్యాగ్రహం చేసినందుకై ౧౫వ తేది అరెస్టుచేయబడిరి

జిల్లాకాంగ్రెసుఅధ్యక్షుడు శ్రీ బాలకృష్ణపటేలుగారు నిషేధకరపత్రం పంచినందుకుగాను ఇదే రోజు అరెస్టుచేయబడెను.

శ్రీ లాల అర్జునసింగు ఎం. ఎల్. ఏ. గారు హోషంగబాదులోను శ్రీ మహేశ్వరీప్రసాద్ మిశ్రా గారు (ఏ ఐ, సి, సి,) సభ్యుడు హర్దాలోను అరెస్టు చేయబడిరి.

వారసోని సమీపంలో సత్యాగ్రహం చేసినందుకై అరెస్టుచేయబడిన శ్రీ సేట్ బద్రినారాయణ, యం, యల్, ఏ, గారికి ౬ నెలల కఠిన శిక్షవిధింపబడెను బి, క్లాసు యివ్వబడెను,

శ్రీ నారాయణరావు బాలాజీపటేల్, యం యల్, ఏ, గారు యుద్ధవ్యతిరేక కేకలువేసిన సత్యాగ్రహమొనర్చినందుకు ౧౬ తేది అరెస్టుచేయబడిరి,

సంయుక్తరాష్ట్రంలో సత్యాగ్రహంచేసినందుకై యీవారంలో అరెస్టుచేయబడ్డ ఆర్యపార్లమెంటరీ సెక్రటరీ సుశేమాన్ అన్సారిగారికేసు విచారణ గోరఖ్పూరు జిల్లాజెయిలులో శుక్రవారం జరిగెను. గోరఖ్పూరు మేజిస్ట్రేటు అన్సారిగారికి 3 నెలలు శిక్షవిధించిరి- 'బి' క్లాసులో నుంచబడునట్లు సిఫార్సుచేసిరి.

బెంగాలు రాష్ట్రంలో శాల్కురిబాగర్ లో ౧౬ వ తేదిన యుద్ధవ్యతిరేక ఉపన్యాసము చేసినందుకు అరెస్టుచేయబడ్డ శ్రీ గౌరీకాంత తాలూక్దారు యం యల్.ఏ గారు గౌహతి జెయిలుకు తేబడిరి. దేశరక్షణ నిబంధనక్రింద వారికి ౬ నెలల విడిశైదు యివ్వబడెను 'ఏ' క్లాసు సిఫార్సుచేయబడెను

డిసంబరు ౧౪ నాడు సత్యాగ్రహం చేసినందుకు అరెస్టయిన శ్రీ ప్యారీశంకరాయి యం. యల్. ఏ. గారు టౌను మేజిస్ట్రేటుచే ౬ నెలలవిడిశైదు, రూ ౧౦౦ లు జుర్మానా దానిని చెల్లించనియెడల మరి ౪ నెలలశిక్షవిధించబడిరి. బి. తరగతి యివ్వబడెను.

—

సరిహద్దురాష్ట్ర విశేషత

సత్యాగ్రహం చేసినను అరెస్టుకాలేదు

సరిహద్దురాష్ట్రములో ఏ. ఐ. సి. సి. సభ్యుడు ఖాన్ మహమ్మదు జాన్ ఖాన్, అక్బరాలీఖాన్, యం.యల్.ఏ. గార్లు జన్నా నగరమందు డిసంబరు ౧౯వ తేది తిరిగి యుద్ధవ్యతిరేక కేకలు వేసి సత్యాగ్రహం చేసిరి. వారిని అరెస్టుచేయలేదు. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు ఆదేశం అనుసరించి వారలు యింట్లకుపోకుండా సత్యాగ్రహం సాగించుచుండ నిశ్చయించిరి. మాజీమంత్రి ఖాజీఅబ్దుల్లాగారు పెషావరుజిల్లాలో ౧౯వ తేది మూడుస్థలాలలో సత్యాగ్రహంచేసిరి. వారు అరెస్టుకాలేదు. మర్దానుజిల్లాలో సత్యాగ్రహం చేసిన ౭ గురిని మనుష్యులనుకూడా అరెస్టుచేయలేదు.

డా॥ ఖాన్ సాహేబుగారు సుఫెడిరీలో మాట్లాడుచూ "జనులు కలతలు వైషమ్యాలు మాని దేశస్వాతంత్ర్యము బడయుటకు ఏకముకావలెనని కోరిరి. తరువాత వారు సత్యాగ్రహం చేయుటకు నెకరోదాన యుద్ధ ప్రతికూల కేకలు వేసిరి. డా॥ ఖాన్ సాహేబుగారు పుష్టిశరనుండి బయలుదేరి ౧౦ మైళ్లదూరమునగల ౧౦ పెద్ద గ్రామాలకు వెళ్లుచూ సత్యాగ్రహ మొనర్చిరి.

సరిహద్దురాష్ట్రపూర్వ ప్రధానియగు ఖాను సాహెబుగారు, ౧౯వ తేది పెషావరులో సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రారంభించిరి జిల్లాలో వివిధ ప్రాంతములందు ప్రాతమంత్రి ఖాజీ అతావుల్లాగారు, అబ్దుల్ ఖయాంగారు ఎం. ఎల్. ఏ., అర్బబు అబ్దుల్ రహిమానుగార్లు ప్రారంభించిరి.

డా॥ ఖానుసాహెబుగారు కిస్సాఖాను బజారునందు ఆనేకమంది జనులసమక్షమున యుద్ధప్రతికూలవాక్యములు పలుకుచు నడచిపోవుచుండగ పోలీసుడిప్యూటీ సూపరిండెంటుగారువారివద్దకు వచ్చి కారులో నెక్కించుకొని వారియింటికి తీసుకపోయివిడచిరి.

జిల్లాలో అతావుల్లా, అబ్దుల్ ఖయాం గార్లనుకూడ అట్లేవారివారియిండ్లలో విడచిరి.

డా॥ ఖాన్ సాహెబుగారు, అబ్దుల్ ఖయూం గార్లు తరువాత ఖాన్ అబ్దుల్ గఫారు ఖాన్ గారితో సంప్రదించిరి.

గఫారుఖానుగారి ప్రకటన

డిసంబరు ౧౯వ తేదికి ఖానుఅబ్దుల్ గఫారుఖానుగారు, మహమ్మదు యూనసు గారితో మూడుకోసులు నడచిబహిరంగసభలో ఉపన్యసించుచు యిట్లనుడివిరి.

సరిహద్దురాష్ట్రసత్యాగ్రహములో డా॥ ఖానుసాహెబుగారిని, సహితులను అరెస్టుచేసి తరువాత విడుదలనుగూర్చి తెల్పుము "మనము వాక్స్వాతంత్ర్యముకొరకు అడిగినప్పుడు వైస్రాయిగారు నిరాకరించిరి. కానినేడు అది చేకూరినది" అనిరి. అరెస్టులు జరిగేవరకు సత్యాగ్రహము జరుగుచునేయుండును.

మీరుసాయిన్షా గారు (రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షులు) సత్యాగ్రహము చేయగా అరెస్టు చేయబడలేదు. వీరుకోహటుచేరువజంగ్ ఖేలువద్ద సత్యాగ్రహము చేసిరి.

పార్లమెంటరీ కార్యదర్శియైన అమీరు మొహమ్మదుఖానుగారు మర్దనులో నేడుసత్యాగ్రహము ప్రారంభించిరి అరెస్టు చేయబడలేదు.

అందరు తిరిగి సత్యాగ్రహము చేయుచునేయుండవలెనని గఫారుఖానుగారు ఉత్తరువు ఒసగిరి.

సిందురాష్ట్రం మొత్తముమీద ౧౦ మంది సత్యాగ్రహముచేయగా, పోలీసులరెస్టుచేసి వారి వారి యిండ్లలో విడిచిపెట్టిరి.

గఫారుఖానుగారు యీవిషయము గాంధిగారికి తంతివార్తనంపిరి.

మరలఅరెస్టులేదు.

ఖాన్ అబ్దులు గఫారుఖానుగారి ఉత్తరువు ప్రకారం మాజీప్రధాని డా॥ ఖానుసాహెబుగారు, మంత్రులు ఖాజీఅతావుల్లా వగైరాగారు, మరికొంద మొత్తం ౯ మంది ౧౯వ తేదిన మరల రెండవసారి సత్యాగ్రహం చేసిరి గాని, అరెస్టుకాలేదు. శాసనసభ్యులు మరి ౧౦ మంది కూడా నేడుశమతము నియోజకవర్గములందు సత్యాగ్రహంచేసిరి. వారు గ్రామాలవెంటతిరిగి కాంగ్రెసుసిద్ధాంతములను త్రోవలో కనబడిన వారికిబోధించిరి. అరెస్టుచేయబడలేదు. మరియు అక్బరు అలీఖాను ఎం.ఎల్.ఏ గారు కాకిగ్రామమువందు సత్యాగ్రహంచేయగా అరెస్టుచేయబడలేదు. వీధులన్నిటిని అలంకరించి వారికిపూలమాలలువేసి గౌరవసన్మానించిరి. ఖాన్ ఫకీరుఖాను ఎం.ఎల్.ఏ.గారు ౧౯వ తేది హజరాజిల్లాయందు సత్యాగ్రహంచేయగా అరెస్టుచేయబడిరి. ఈ జిల్లాలో వీరితో యిద్దరుఅరెస్టుచేయబడిరి.

సరిహద్దురాష్ట్ర కాంగ్రెసు పూర్వాధ్యక్షుడు పిర్ షాహిబ్షాగారు, ౧౯వ తేదిన కోహట్ లో సత్యాగ్రహంచేసిరి.

సరిహద్దురాష్ట్ర పూర్వప్రధాని డా॥ ఖాన్ సాహేబుగారు ౧౯వ తేదినాటి మధ్యాహ్నం తిరిగి యుద్ధప్రతికూలవాక్యాలుపలికిసత్యాగ్రహం మాక్రిగోడనుండి నసిమ్పూరువఱ్ఱకు చేసిరి.

ఖాన్ సాహేబుగారి ప్రసంగము

పెషావరుజిల్లాలో నౌకగ్రామమందు డా॥ ఖాన్ సాహేబుగారు ఉపన్యసిస్తూ యిట్లనిరి ప్రభుత్వం సత్యాగ్రహంచేసినవారిని అరెస్టుచేయనిపద్ధతి పూనుచుండేవిషయమై ప్రజలలో చాలామంది తోచినట్లల్లా అనుకొనుచున్నారు ప్రభుత్వవిధానంగూర్చి మేముఏమీ అనుకొనకుండా వాక్స్వాతంత్ర్యానికి మనంపోరాడుచున్నాముగావున ఆహక్కును ప్రభుత్వంఅంగీకరించినట్లు అనుకొనెదము

అబ్దుల్ ఖయూం యం.యల్.ఏ (సెంట్రలు) గారు ౧౯వ తేది సాయంకాలంతిరిగి సత్యాగ్రహంచేసినవారుఅరెస్టుకాలేదు

పూర్వమంత్రి ఖాజీఅతీఉల్లాగారు దెహాబహదూరునుండి లండికి వెళ్లుచూ సత్యాగ్రహంచేసిరి మరియు జఫర్ షా యం.యల్.ఏ. గారు అకోరాలో ౧౯వ తేది సత్యాగ్రహంచేసిరి. వారిని పోలీసులు తీసుకొనిపోయి వారిని అరెస్టుచేయుటలేదని అసిస్టెంటుకమీషనరు అక్కడ తెలిపెను.

ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్ ఖాన్ గారి ప్రకటన

సత్యాగ్రహులను అరెస్టుచేయునట్టి ప్రభుత్వ విధానంగూర్చి అభిప్రాయముతెలుపుచు ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్ ఖానుగారు వాక్స్వాతంత్ర్యానికై ఈసత్యాగ్రహం సాగింపబడుచున్నది. ఏ ప్రస్తుత ప్రభుత్వంవారు సత్యాగ్రహులను అరెస్టుచేయక అట్లుడువారు మనవాక్స్వాతంత్ర్యాన్ని ఒప్పుకొన్నట్లుగ మున్నదనిచెప్పిరి సత్యాగ్రహసందర్భమున ప్రజలుశాంతముగా నుండవలెనని కోరిరి.

సరిహద్దురాష్ట్ర పూర్వప్రధాని డా॥ ఖాన్ సాహెబుగారు తిరిగిపెషావరుజిల్లాలోని హసజాఖర్, మరియు చుట్టుపక్కల గ్రామాలకు వెళ్లుచు యుద్ధప్రతికూల నినాదముచేసి సత్యాగ్రహమొనర్చిరి.

అబ్దుల్ ఖయూం యం.యల్.ఏ (సెంట్రలు) మియాజాఫరుషా, ఎం.ఎల్.ఏ. అర్బాబ్ అబ్దుల్ రహిమాన్ ఎం.ఎల్.ఏ గార్లు తంగిలో యుద్ధవ్యతిరేక కేకలువేసి సత్యాగ్రహమొనర్చిరి

మర్దాన్ జిల్లాను చెందిన శ్రీజమ్నాదాసు ఎం. ఎల్. ఏ గారు పెషావరుజిల్లా సబ్బిలో సత్యాగ్రహంచేసిరి వారినిపోలీసు అసిస్టెంటు సూపరిండెంటు మోటారులో పిలుచుకొని పోయిరి. అక్కడనుండి అతనిని మర్దాన్ జిల్లాసరిహద్దుకు గొంపోయి వదలివేసిరి, మర్దాన్ జిల్లాలో ౧౯వ తేదిముగ్గురు యం.యల్.ఏలు సత్యాగ్రహము చేసిరి.

సరిహద్దురాష్ట్రములో మర్దాన్ జిల్లానుచెందిన శ్రీలాలాజమ్నాదాసు, ఎం. ఎల్. ఏగారు డిసెంబరు ౧౯వ తేది తిరిగిపెషావరు జిల్లాకు అకోరఖటక్ లో సత్యాగ్రహము చేయవచ్చిరి పోలీసువారువారిని బండిలో ఇండస్ నదిమీదుగాపంజాబులో అటాక్ వరకు పిలుచుకొనిపోయి వదలివేసిరి.

డిసంబరు ౧౯వ తేది సరిహద్దురాష్ట్ర సత్యాగ్రహములో ఆరవరోజు ఆనాడుఅరెస్టులేమీ జరిగిపోలేదు. డా॥ ఖాన్ సాహెబుగారు ఆనాడుహుడగ్రామప్రాంతాలకు యుద్ధ ప్రతికూల ప్రచారము సాగిస్తూ వెళ్లిరి: వారిలోఅబ్దులు ఖయూము యం యల్. యే గారుకూడ వెళ్లిరి, డాక్టరుఖాన్ గారుమండిఫురులోనుండే ౧౦ మైళ్ళ దూరంలో పెషావరుజిల్లాలోని రెండు ముఖ్యగ్రామాలకు వెళ్లిరి, వారికేకలూరులు యుద్ధ ప్రతికూలకేకలువేసిరి. బన్నూలోయిద్దరు మర్దాన్ జిల్లాలో యిద్దరు సత్యాగ్రహముచేసిరి

సంవత్సరము చందా
... ...
(బ్రిటిషిండియా) సాలుకు
సం॥చందా
... ...
పాతపత్రిక లకు
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The only Popular Paper that reaches the masses In the Dominions
Best Medium for Advertisement

Volume 15 **Hyderabad-Dn.** **Thursday 26 December 1940** **Number 65**

పన్నుల మాఫీలు

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వంవారీ విధముగా ప్రకటించుచున్నారు.

కాల పరిస్థితులు బాగాలేనందున మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువుగారు దయదలచి యీ క్రింది విధమైన మాఫీలను అనుగ్రహించి యున్నారు.

౧. ఆదిలాబాదు, కరీంనగరుజిల్లాలలోని అన్ని తాలూకాలలోను, వరంగల్ తాలూకా, ములుగుతాలూకా, పాఖాల్ తాలూకాలలోను ఆబీ పన్నులలో రూపాయికి మూడు అణాల ప్రకారం మాఫీ యియ్యనైనది. మరియు వరంగల్‌లోని మిగత తాలూకాలలోను * మెదక్, గుల్బర్గా, ఔరంగాబాదుసూబాలలోని అన్ని తాలూకాలలోఆబీపన్నులలో రూపాయికి రెండు అణాల ప్రకారం మాఫీయున్నూ ఇయ్యనైనది.

౨. బెల్లంధర పడిపోయినందున చెరుకు పంటపైన మొదటి ఆబీ పన్నులోరూపాయికి రెండు అణాలప్రకారం మాఫీ ఇయ్యనైనది.

౩. బావులక్రింది భూములపన్నులలో గతసంవత్సరమువలెనే ప్రతి రూపాయిలో ౧౦ అణాల ... మాఫీ యియ్యబడుచున్నది. ఈ మాఫీ ఖాల్సా యిలాకాలకుగాను ఇయ్యబడినది. జాగీరు ఇలాఖాలోని బావులక్రింది భూములపై రూపాయికి మూడు అణాలప్రకారము మాత్రమే మాఫీ యియ్యబడినది. ఈమాఫీ జాగిరు, సంస్థానం, పాయిగాలకువర్తించును. ప్రభుత్వంవారిచ్చిన ఈ మాఫీలనుండి రైతులు సక్రమంగా లాభం పొందునట్లుగా సూబేదారులున్నూ, తాలూకాదారులున్ను విచారించుకొనవలెనని ప్రభుత్వంవారు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

*గమనిక:-ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారు "సింతోలు" అనుటకు మారుగా "జిల్లాలు" అని వాడినందున ఉర్దూపత్రికలలో జిల్లాలనియే ముద్రించినారు. కాని సాల్గుజారీకచ్చేరియొక్క ... నాటి మురాసిలాలో మెదకు గుల్బర్గా ఔరంగాబాదు సూబాలలోని ఆబీకి రూపాయిలో ౨ అణాలు మాఫీఅని స్పష్టంగావ్రాసినారు. పాఠకులు దీనిని గమనించగలరు.

డా॥ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు ఎం ఏ ఇటీవలనే షష్టిపూర్తి ఉత్సవము వాల్తేరులో జరిగినది. ఆసందర్భమున వారి శిలావిగ్రహము (Bust)ను మ బాను గవర్నరు గారు బహిరంగ పరిచిరి

సర్దార్ సంపూరణ్‌సింగుగారి ప్రవర్తన

గాంధిమహాత్ముని ప్రకటన

వర్ధా, డిసంబరు ౨౦

గాంధిమహాత్ముడు ఈ క్రింది ప్రకటనచేసినాడు:

ఇటీవల సర్దార్ సంపూరణ్‌సింగుగారి విచారణజరిగినప్పుడు, వారు అవలంబించినవైఖరి విషయమై నేను ఒకప్రకటన గావించియుంటిని. ఈ ప్రకటనసందర్భమున సర్దార్ సంపూరణ్ సింగుగారు నన్ను చూచిరి వారికంటెవారిని సత్యాగ్రహముగా నామోదింపనివిషయమై నేనుచెప్పియుంటినమాటలు నిజమేయైనను వారు సత్యాగ్రహము చేయుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు అనుమతించిరని నేనుఅంగీకరించుచున్నాను నేనుకూడ అనుమతించియుండవలెనని, అందువలన వారుతలచిరి. కావున సత్యాగ్రహమునకువారికిఅనుమతి యొసగబడెననియు, వారుసత్యాగ్రహముగావించుట సమంజసమేయనియు నేనుఅంగీకరించుచున్నాను. వినను, విచారణసమయమునవారి ప్రవర్తనయొంతమాత్రమును సమంజసముగాలేదు, నావిమర్శనయొక్క అర్థమును సర్దారుగారు యిప్పుడుగ్రహించి, ఆమోదించుచున్నారని నమ్ముచున్నాను, కేవలము క్రమశిక్షణకుమాత్రము తనకు హింసయందు నమ్మకముకలదని యెవ్వరును చెప్పరాదనికూడా సర్దారుగారు గుర్తించుచున్నారు ఒకానొకనికి అహింసయందు నమ్మకముండవలెను. లేకుండినను నుండవలెను అహింసనుయొట్లు అతడు ఆచరణయందుంచుచున్నాడుఅనునది నేనువిషయము. ఈసత్యమును సర్దారుగారు యిప్పుడుగ్రహించుచున్నారు వారుప్రవర్తనపైనుండి తప్పించుకొనుటకు నేనుమార్గము సూచించితిని నాసూచనను వారు విచారించుచున్నారు. కావున సర్దార్ సంపూరణ్‌సింగుగారి ప్రవర్తనము విషయమై ప్రజలనిర్ణయమును ఆపియుంచవలెను.

పంజాబులో అహింసపైనమ్మకము

పంజాబులో అహింసపై యెవ్వరికిని నమ్మకము లేదనియు, క్రమశిక్షణకొరకుమాత్రముకాంగ్రెసువాదులు అహింసయందు నమ్మకముకలిగియున్నారనియు సర్దారుగారు చెప్పుచున్నారు. ఇదేనిజమైనచో చాలప్రమాదకరమగువిషయము ఇట్టివారిని రంగమునుండి తప్పుకొనవలెనని నేను సలహానొసగుదును కాంగ్రెసువారి మతము ప్రధానకార్యపద్ధతి అహింసగదా! ఇట్లువానిని క్రమశిక్షణకొరకుమాత్రము మేమంగీకరింతుమని చెప్పుకాంగ్రెసువాదులకు నేనువిజయము చేకూర్చజాలను, క్రమశిక్షణమునకుగాను సైనికుడుగా సేవచేయుచున్నారా! యుద్ధముచేయుటయందు నమ్మకముకలదుగనుక ఒకానొకడు సైనికుడుగా చేరుచున్నాడు. చేరినతరువాత పైఅధికారులఆజ్ఞలను శిరసావహించుచున్నాడు పైనగడుచేయుచున్న యుద్ధములో గెలుపుకలుగవలసినచో అధికారులఆజ్ఞలనన్నిటిని అతడుతప్పక శిరసావహింపవలెను మనపోరాటము అహింసపై నాధారపడినదిగనుక క్రమశిక్షణ అవసరములేదనిచెప్పవలనుపడదు. యుద్ధముచేయుసైనికులకంటె అహింసావాదులు యెక్కువనియమనిగ్రహములతో, ఎక్కువయిష్టముతో అధికారుల ఆజ్ఞలను శిరసావహింపవలసియున్నది.

బెంగాలులో అరెస్టు చేయని పద్ధతి

తాను ఎన్నిసార్లు సత్యాగ్రహంచేసినను ప్లుకొనందున ఏమిచేయవలెనని గాంధిజీ సలహాకోరుమీ అఖిలభారత ట్రేడుయూనియను కాంగ్రెసుఉపాధ్యక్షుడు డా॥ సురేశచంద్ర దేవ్‌గారు తెలియజేయుమని వ్రాసినందుకు ..., "... మీరు యెప్పటివలె కారమే ఏ పనిని సాగింపుడు, ఈ విషయంలో ... అవసరము" అని ... ఇచ్చినారు

ఉద్యోగముల మార్పులు

ఆర్-సీ- అయ్యంగారిస్థానములో హుమ్హాబ ... వత్తురు. కొత్వాలీబల్దాలో సైపా రిస్థానంలో మ॥ మ. ఖ్వారలీఖాన్ గారున్ను వీరి స్థానంలో సాదతలీఖానుగారును వీరి స్థానములో హబీబుమహమ్మదుగారును రాఘవేంద్రరావుగారు ఒక మదద్గారుగా నియమింపబడుచున్నారు.

నిషేధం

నిజాంప్రభుత్వంవారు శ్రద్ధానందఅను వారు ప్రకటించిన ఒకసంకల్పనానికి గాను నిషేధించినారు

'గావఫోరేక్ స్టు ... ఢిల్లీ ఈ జైయిను న్యూఎరోప్లేన్ ... నిషేధింపబడినది.

ఆత్మహత్య వద్దు

భగవంతునిపై నమ్మకముతో, నపుంసకత్వము, సోజాక్, మరియు ఇతరఅంటువ్యాధులు ౪౦ దినములలో గ్యారంటీగా కుదుర్చబడును,

హృదయము మరియు దానికిసంబంధించిన సర్వవ్యాధులు ఆపరేషన్ లేకయే వయుముచేయబడును

పతా లక్ష్మీనారాయిణరావు,
తోప్ఖానా-సాంచ, హైదరాబాదు,

మాతృభాషా పజిల్, నెం. 6

క్రిస్మస్ ప్రత్యేక బహుమానములు.

రు. 1,500 మరియు హెచ్. యం. వి. పోర్టబుల్ గ్రామఫోను

7-1-41 ముగింపు తేది **7-1-41**

మొదటి బహుమానము రు. 1000, మరియు హెచ్. యం. వి. గ్రామఫోను

రెండవ బహుమానము రు 300 లు
మూడవబహుమానము రు 200 లు
ప్రవేశరుసుము పజిలు 1 కి
0—4—0
5 పజిలులు పంపువారికి ఒక్కరూపాయి మాత్రమే!

ఈ పజిలుతాలూకు కీ సొల్యూషను సీలుచేసి బెజవాడ ఆంధ్రబ్యాంకులో డిపాజిటు చేయబడి ఉన్నది

ఆధారములు (అడ్డము)

1. అ ప్రభులకు శీఘ్రముగా వార్తలను తెలుపునది 8. నటకులకు దీనియందు అభిమానముండు, ౯. ఐరోపాఖండమంతయు ప్రస్తుతము ఇ ములో మునిగియున్నది, ౧ సూర్యను, ౯ బాణము, 12 నిషధదేశపు రాజు 14 ధాన్యముపోయు సంచి, 17 రక్కసుడు, 20 వేయు పరిగాలేకపోతే నాటకము యిడికట్టదు 21 తిరుటకుపనికివచ్చు దుంప, 22 నరమా సమను అనుజంతువు, 23 ఇరుకుగానుండు వీధి, 24 పు తులు

ఆధారములు (నిలువు)

1 నాటిరాక్షసకృత్యము ... ధీరులు. 2 అన్నము వడ్డించుటకు, ఇత్తడితో చేసిన తాంబాళము 3 ఇనుపపనిచేయు జాతి, 4 ఓడ, 5 ఈ యాయుధము లేని దర్జీయుండు టరుదు, 8 పని భారమైనపుడు యిది కలుగుతుంది, 9 ఇదియుంటే దేనినైనను, సాధింపవచ్చును. 10 ... లు దీనిని యింటినుండు గడపలలో పెట్టుతారు 11 దీనిని కర్ణములో యెక్కువగా ఉపయోగిస్తారు, 13 తోటలకు దీనితో నీరు సప్లయిచేస్తారు, 5 భగవంతునికి దీనితో హారతియిస్తారు, 16 క్షేత్రము, 17 ఇది రానివారు, వైద్యము తెలియనివారు ... దంటారు, 18 అడసింహము, 19 నక్షత్రములు,

4 అచ్చుపజిలు కూపన్లు కలయువారు మాకు తెలియపర్చినఎడల 10 కూపన్లవరకూ ఉచితముగా పంపుదుము, అంతకంటె ఎక్కువ కావలసినవారు ప్రతి 25 కూపన్లకూ ఒక అణా చొ॥న పోస్టుబిళ్లలను పంపవలెను మా అచ్చుకూపన్లమీద సే ... ... లేను. తెల్లకాగితముమీద కూర్చుగని వాసిపంపవచ్చును సిరామాత్రమే ఉపయోగించవలెను పెన్సిలు ఎంతమాత్రము ఉపయోగింపరాదు తుడుపులు, కొట్టివేతలు, దిద్దుళ్ళు ఉన్న పజిల్సు నిరాకరించబడును. ప్రతి పజిలుపైనను, మీఅడ్రసు విడిఅక్షరాలతో విపులముగా వ్రాయవలెను.

7 చిన్నగ్రామములో నుండువారు తమకు పజిలుఫలితము లందుట చాలా కష్టముగా నున్నదనియు, అసలు అందుటయే లేదనియు వ్రాయుచున్నందున మేము ప్రత్యేకవసతుల నేర్పరచి యున్నాము. ఫలితములుకోరు ప్రతివ్యక్తియు 0-1-0 పోస్టుచీటి పంపినచో "మాతృవాణి" అను మా నూతనసంవత్సరపు మాసపత్రిక ఉచితముగా పంపబడును. పజిలు ఫలితములేగాక రాజకీయ పజిలు, చక్కని కథలను వ్యాసములను చదువగలరు ఇదియే మా నూతన సంవత్సరపు ప్రత్యేక సౌకర్య శుభ సందేశము.

మా పజిలు నెం 5 లో బహుమతులు పొందినవారిపేర్లకై ... కోరువారు 15-12-40 వెలువడిన ... లో చూడుడు.

... కూపన్లకు
రని

మాతృభాషా పజిల్సు
మొగలరాజపురం హాలువద్ద రంగసవాడిపేట బెజవాడ

హైదరాబాదు-దక్కన్ నందు 3 జనవరి 1941 తేదిన జరుగనున్న

సెంట్రల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్ మహాసభ

కొరకు

తగ్గింపు రిటర్న్ టిక్కెట్లు

30 డిశంబరు 1940 నుండి 3 జనవరి 1941 తేదివరకు రెండుదినములు కలుపుకొని ఒకటి, రెండు, మూడు తరగతుల రిటర్న్ టిక్కెట్లు రెండుప్రయాణములకుగాను 1⅓ ప్రయాణపు జార్జిలతో యీ రైల్వేలోని ఏ స్టేషన్ నుండియైనను హైదరాబాదు ... లేక హైదరాబాదు యం. ... ... మహాసభాకార్యదర్శి నుండి సర్టిఫికెట్టు చూపించినచో యివ్వబడును.

యీ టిక్కెట్లతో తిరుగు ప్రయాణమును 9 జనవరి 1941 తేది అర్థరాత్రిలోగా పూర్తిచేసుకొనవలెను.

యితరవివరములకు

మీకు దగ్గిరస్టేషన్ ...
లేదా
... కమ్మర్షియల్ మేనేజరు
హెచ్. ఇ. హెచ్. నిజాంస్టేటు రైల్వే
సికింద్రాబాదు.

Printed and Published by, G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press. Hyderabad Dn Editor S Prathapa Reddy B.L.